

Lagrådsremiss

Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 1 november 2018

Ann Linde

Elinor Hammarskjöld
(Utrikesdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om att näringsidkare som bryter mot förordningen ska åläggas att betala en sanktionsavgift.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2019.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning	5
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Reglering av tjänster på den inre marknaden	7
4.1	EUF-fördraget	7
4.2	EU:s tjänstedirektiv	8
4.2.1	Genomförandet av tjänstedirektivet i svensk rätt.....	8
5	EU:s geoblockeringsförordning	9
5.1	Artikel 1 – syfte och tillämpningsområde	9
5.2	Artikel 2 – definitioner	10
5.3	Artikel 3 – åtkomst till onlinegränssnitt	11
5.4	Artikel 4 – åtkomst till varor eller tjänster	12
5.5	Artikel 5 – förbud mot diskriminering av skäl som rör betalning	14
5.6	Artikel 6 – avtal om passiv försäljning.....	15
5.7	Artikel 7 – genomförande.....	15
5.8	Artikel 8 – stöd till konsumenter.....	16
5.9	Artikel 9 – översynsklausul.....	16
5.10	Artikel 10 – ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG	16
5.11	Artikel 11 – slutbestämmelser	17
6	Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning	17
6.1	En ny lag införs	18
6.2	Ansvariga myndigheter	19
6.3	Sanktionsavgift.....	22
6.3.1	Sanktionsavgift vid överträdelse av förbuden i EU:s geoblockeringsförordning.....	22
6.3.2	Sanktionsavgiftens storlek.....	26
6.3.3	Preskription	28
6.3.4	Betalning	28
6.4	Sekretess.....	29
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	30
8	Konsekvenser.....	31
9	Författningskommentar.....	33
Bilaga 1	Förordning (EU) 2018/302 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet,	

	bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG	36
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian Genomförande av EU:s geoblockeringsförordning (Ds 2018:24).....	51
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	52
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	54

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning.

2 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG, här benämnd EU:s geoblockeringsförordning.

Ansvariga myndigheter

2 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska ansvara för att EU:s geoblockeringsförordning genomförs på ett korrekt och verkningfullt sätt.

Sanktionsavgift

3 § En näringsidkare som har brutit mot artikel 3, 4 eller 5 i EU:s geoblockeringsförordning, i den ursprungliga lydelsen, ska åläggas att betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

4 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Sanktionsavgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättning annars saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

5 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon sanktionsavgift inte tas ut.

Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis, om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp.

6 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer prövar frågor om sanktionsavgift.

En sanktionsavgift får inte beslutas senare än fem år från den tidpunkt då överträdelsen upphörde.

En beslutad sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

7 § En sanktionsavgift ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer inom trettio dagar efter det att beslutet har fått laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Beslutet om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom denna tid.

Om en avgift inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Överklagande

8 § Beslut om sanktionsavgift enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

3 Ärendet och dess beredning

År 2015 presenterade kommissionen två strategier för att stärka och fördjupa EU:s inre marknad: Strategin för en digital inre marknad, KOM(2015) 192, och Inremarknadsstrategin för varor och tjänster, KOM(2015) 550. Båda strategierna aviserade att kommissionen skulle komma att presentera initiativ för att motverka omotiverad geoblockering. Geoblockering uppstår när en näringsidkare som bedriver näringsverksamhet i en medlemsstat blockerar eller begränsar åtkomsten till sina onlinegränssnitt, såsom webbplatser och appar, för kunder från andra medlemsstater som vill ingå gränsöverskridande transaktioner. Det inträffar också när vissa näringsidkare tillämpar andra allmänna villkor för åtkomst till sina varor och tjänster för kunder från andra medlemsstater, både online och offline.

Den 25 maj 2016 presenterade kommissionen förslaget till EU:s geoblockeringsförordning, KOM(2016) 289. Efter förhandlingar mellan Europeiska unionens råd och Europaparlamentet under 2017 nåddes en överenskommelse om Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bostättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG (härefter kallad EU:s geoblockeringsförordning eller förordningen). Förordningen trädde i kraft den 22 mars 2018 och ska börja tillämpas den 3 december 2018. Förordningen finns i *bilaga 1*.

EU:s geoblockeringsförordning förutsätter att vissa kompletterande bestämmelser införs i nationell rätt. Inom Utrikesdepartementet har därför promemorian Genomförande av EU:s geoblockeringsförordning (Ds 2018:24) upprättats. I promemorian föreslås kompletterande regler till EU:s geoblockeringsförordning. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Utrikesdepartementet (UD2018/09107/HI).

4 Reglering av tjänster på den inre marknaden

4.1 EUF-fördraget

Inom EU gäller fri rörlighet för tjänster. I artikel 56 första stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (härefter kallat EUF-fördraget) anges att inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom unionen ska förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan medlemsstat än mottagaren av tjänsten. Europeiska unionens domstol (härefter kallad EU-domstolen) har

förklarar att bestämmelsen inte omfattar rent interna situationer, dvs. där verksamheten är begränsad till en enda medlemsstat och det saknas ett gränsöverskridande moment (se t.ex. rättsfallen Koestler, C-15/78, EU:C:1978:184 och Debaube, C-52/79, EU:C:1980:83).

I artikel 57 i EUF-fördraget ges en definition av tjänster. Som tjänster i fördragets mening anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer. Med tjänster ska särskilt avses verksamhet av industriell natur, av kommersiell natur, inom hantverk och inom fria yrken.

I artikel 61 i EUF-fördraget anges att så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster inte har avvecklats, ska varje medlemsstat tillämpa dessa inskränkningar på alla de personer som avses i artikel 56 första stycket i EUF-fördraget utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

4.2 EU:s tjänstedirektiv

För att ta tillvara tjänstemarknadens potential och råda bot på de hinder som fanns, antog Europaparlamentet och rådet direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (härefter kallat tjänstedirektivet). Tjänstedirektivet innehåller bestämmelser om bl.a. administrativ förenkling, etableringsfrihet för tjänsteleverantörer, fri rörlighet för tjänster och administrativt samarbete. En viktig utgångspunkt i direktivet är att stärka tjänstemottagarnas rättigheter och att säkra en hög kvalitet på de tjänster som tillhandahålls och omfattas av tjänstedirektivets bestämmelser.

I artikel 20.1 i tjänstedirektivet anges att medlemsstaterna ska se till att tjänstemottagarna inte omfattas av diskriminerande krav som grundas på deras nationalitet eller bosättningsort. Dessutom ska medlemsstaterna, enligt artikel 20.2 i direktivet, se till att de allmänna villkoren för tillträde till en tjänst som tjänsteleverantören tillhandahåller allmänheten inte innehåller diskriminerande bestämmelser som grundar sig på tjänstemottagarens nationalitet eller bosättningsort. Detta utesluter emellertid inte möjligheten för tjänsteleverantörer att tillämpa olika villkor om detta är direkt motiverat av objektiva faktorer.

4.2.1 Genomförandet av tjänstedirektivet i svensk rätt

Tjänstedirektivet har på ett övergripande plan genomförts i svensk rätt genom lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden samt förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Därutöver är direktivet genomfört i svensk sektorslagstiftning på så sätt att vissa författningar har anpassats till tjänstedirektivet, exempelvis lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt och lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Artikel 20 i tjänstedirektivet har genomförts i 20 § lagen om tjänster på den inre marknaden. I paragrafen anges att en tjänsteleverantör inte får ställa upp allmänna villkor för tillhandahållandet av tjänster, som

diskriminerar tjänstemottagare på grund av nationalitet eller bosättningsort, om detta inte kan motiveras på objektiva grunder.

I förordningen om tjänster på den inre marknaden finns bestämmelser om bl.a. information till tjänstemottagare, informationsutbyte mellan myndigheter samt informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som är ett webbaserat system som medlemsstaternas myndigheter ska använda för att utbyta information vid tillämpning av vissa rättsakter.

5 EU:s geoblockeringsförordning

5.1 Artikel 1 – syfte och tillämpningsområde

Av artikel 1 framgår syftet och tillämpningsområdet för EU:s geoblockeringsförordning.

I punkt 1 anges att syftet med förordningen är att bidra till en väl fungerande inre marknad genom att förhindra omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering vid handel både på nätet och i fysiska butiker, som direkt eller indirekt grundar sig på kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Detta ska göras bl.a. genom att ytterligare klargöra vissa situationer där särbehandling inte kan anses vara motiverad med hänvisning till artikel 20.2 i tjänstedirektivet. I skälen i EU:s geoblockeringsförordning (skäl 4) förklaras att artikel 20 i tjänstedirektivet inte har haft full verkan när det gäller att bekämpa diskriminering och att rättsläget fortfarande är osäkert. Enligt punkt 7 ska artikel 20.2 i tjänstedirektivet vara tillämplig i den mån EU:s geoblockeringsförordning inte fastställer mer specifika bestämmelser.

Enligt punkt 2 är förordningen inte tillämplig på rent interna situationer, där alla relevanta aspekter av transaktionen är begränsade till en enda medlemsstat. I punkterna 3–6 anges ytterligare undantag vad gäller förordningens tillämpningsområde. I punkt 3 anges att förordningen inte är tillämplig på de verksamheter som anges i artikel 2.2 i tjänstedirektivet. Det innebär att bl.a. icke ekonomiska tjänster av allmänt intresse, finansiella tjänster, tjänster på transportområdet, hälso- och sjukvårdstjänster samt vissa sociala tjänster undantas från tillämpningsområdet. Enligt punkterna 4 och 5 ska förordningen inte heller påverka de bestämmelser som är tillämpliga på skatteområdet respektive området för upphovsrätt eller närstående rättigheter. I punkt 6 anges att förordningen inte ska påverka unionsrätt som rör civilrättsligt samarbete. Efterlevnad av förordningen ska inte tolkas som att en näringsidkare riktar sin verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller hemvist i den mening som avses i artikel 6.1 b i förordning (EG) nr 593/2008 och artikel 17.1 c i förordning (EU) nr 1215/2012. I skäl 13 i EU:s geoblockeringsförordning förklaras det att den omständigheten att en näringsidkare följer förordningen inte i sig ska tolkas som att näringsidkaren riktar verksamhet till konsumentens medlemsstat. Vid fastställande av tillämplig lag och behörig domstol bör därför den omständigheten att näringsidkaren inte blockerar eller begränsar åtkomsten till ett

onlinegränssnitt för konsumenter från en annan medlemsstat, inte tillämpar olika allmänna villkor för åtkomst i de fall som anges i förordningen eller inte tillämpar olika villkor för betalningstransaktioner inom det utbud av betalningsmedel som näringsidkaren godtagit, inte i sig anses innebära att näringsidkaren riktar sin verksamhet till konsumentens medlemsstat. Inte heller bör en näringsidkare enbart på dessa grunder anses rikta verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller hemvist, om näringsidkaren tillhandahåller konsumenten information och stöd efter ingåendet av det avtal som är resultatet av att näringsidkaren följer EU:s geoblockeringsförordning.

5.2 Artikel 2 – definitioner

Artikel 2 i EU:s geoblockeringsförordning innehåller definitioner.

I punkt 1 anges att med *tjänster som levereras elektroniskt* avses tjänster som tillhandahålls via internet eller ett elektroniskt nätverk och som till sin natur är sådana att leveransen i allt väsentligt är automatiserad, kräver ett minimalt mått av mänsklig inblandning och inte kan utföras i avsaknad av informationsteknik. Det förklaras i skäl 14 i förordningen att när det gäller innebörden i och tillämpningen av begreppet enligt punkt 1 är det viktigt att skapa säkerhet om rättsläget och säkerställa samstämmighet med unionsrätten i fråga om mervärdesskatt, som gör det möjligt för näringsidkaren att deklarera och betala mervärdesskatt på ett förenklat sätt via en gemensam kontaktpunkt (VAT Mini-One-Stop-Shop) i enlighet med bestämmelserna om den särskilda ordningen för icke-etablerade beskattningsbara personer, i rådets direktiv 2006/112/EG och rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011. Det förklaras även att på grund av den snabba tekniska och kommersiella utvecklingen bör definitionen utformas på ett teknikneutralt sätt, genom hänvisning till sådana tjänsters huvudsakliga egenskaper på ett sätt som är förenligt med definitionen i artikel 7.1 i genomförandeförordningen (EU) nr 282/2011.

I punkterna 2–11 finns definitioner av *förmedlingsavgift*, *kortbaserat betalningsinstrument*, *betalmärke*, *betalningstransaktion*, *betaltjänst*, *betaltjänstleverantör*, *betalkonto*, *betalningsinstrument*, *autogirering* och *girering*.

I punkt 12 anges att med *konsument* avses en fysisk person som agerar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke.

I punkt 13 anges att med *kund* avses en konsument som är medborgare i eller har sin bosättningsort i en medlemsstat, eller ett företag som har sin etableringsort i en medlemsstat, och uteslutande för slutanvändning tar emot en tjänst eller köper en vara, eller avser att göra detta, inom unionen. Det förklaras i skäl 16 i förordningen att konsumenter och företag, i synnerhet mikroföretag och små och medelstora företag, ofta befinner sig i en liknande situation när de som slutanvändare köper varor eller tjänster enligt allmänna villkor för åtkomst. Följaktligen bör både konsumenter och företag skyddas mot diskriminering av skäl som rör

nationalitet, bosättningsort eller etableringsort när de utgör kunder i den mening som avses i förordningen.

I punkt 14 anges att med *allmänna villkor för åtkomst* avses alla villkor och all annan information, även nettoförsäljningspriser, som reglerar kundernas åtkomst till varor eller tjänster som saluförs av en näringsidkare och fastställs, tillämpas och tillhandahålls allmänheten av näringsidkaren eller för dennes räkning och som är tillämpliga om näringsidkaren och kunden inte har något individuellt förhandlat avtal. Det förklaras i skäl 15 att sådana allmänna villkor för åtkomst omfattar bl.a. priser, betalningsvillkor och leveransvillkor. De allmänna villkoren kan göras tillgängliga för allmänheten av näringsidkaren eller för dennes räkning på olika sätt, såsom genom information i reklamannonser, på webbplatser, i dokumentation som föregår ett avtal eller i avtalshandlingar. Villkor som förhandlas fram individuellt mellan näringsidkaren och kunderna bör inte anses vara allmänna villkor för åtkomst.

I punkt 15 anges att med *varor* avses lösa saker, förutom saker som säljs exekutivt eller annars tvångsvis med stöd av lag.

I punkt 16 anges att med *onlinegränssnitt* avses mjukvara, däribland en webbplats eller en del därav och applikationer, däribland mobila applikationer, som drivs av en näringsidkare eller för dennes räkning och vars syfte är att ge kunder åtkomst till näringsidkarens varor eller tjänster i syfte att ingå en transaktion gällande dessa varor eller tjänster.

I punkt 17 anges att med *tjänst* avses förvärvsverksamhet som egenföretagare utövar, i regel mot ekonomisk ersättning, enligt artikel 57 i EUF-fördraget.

I punkt 18 anges att med *näringsidkare* avses en fysisk eller juridisk person, offentligägd eller privatägd, som agerar för ändamål som faller inom ramen för dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke samt varje annan person som agerar i dennes namn eller för dennes räkning. I skäl 17 i förordningen förklaras att diskriminerande behandling i samband med transaktioner som rör försäljning av varor eller tillhandahållande av tjänster inom unionen får samma följd för kunderna och den inre marknaden oavsett om en näringsidkare är etablerad i en medlemsstat eller i ett tredjeland. Därför, och för att säkerställa att samma krav gäller för alla konkurrerande näringsidkare på denna punkt, bör EU:s geoblockeringsförordning tillämpas likvärdigt på alla näringsidkare, även internetbaserade marknadsplatser, som bedriver verksamhet inom unionen.

5.3 Artikel 3 – åtkomst till onlinegränssnitt

Artikel 3 innehåller bestämmelser om åtkomst till onlinegränssnitt.

I punkt 1 anges att en näringsidkare, genom användning av tekniska åtgärder eller på annat sätt, inte får blockera eller begränsa en kunds åtkomst till näringsidkarens onlinegränssnitt av skäl som rör kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

I punkt 2 första stycket anges att en näringsidkare inte får, av skäl som rör en kunds nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, omdirigera

kunden till en version av sitt onlinegränssnitt som – genom sin utformning, det använda språket eller andra egenskaper som gör det specifikt för kunder med en viss nationalitet, bosättningsort eller etableringsort – skiljer sig från det onlinegränssnitt som kunden ursprungligen försökte få åtkomst till, såvida kunden inte gett sitt uttryckliga medgivande till en sådan omdirigering. I andra stycket anges att om omdirigering sker med kundens uttryckliga medgivande, ska den version av näringsidkarens onlinegränssnitt som kunden ursprungligen försökte få åtkomst till fortsatt att vara lättillgänglig för kunden.

I skäl 18–20 i förordningen förklaras att näringsidkare inte bör, vare sig genom tekniska åtgärder eller på annat sätt, hindra kunder från att få fullständig och likvärdig åtkomst till onlinegränssnitt, inbegripet i form av mobila applikationer. Tekniska åtgärder som hindrar åtkomst kan i synnerhet omfatta teknik som används för att fastställa var kunden befinner sig fysiskt, däribland genom att spåra denna plats med hjälp av en ip-adress eller koordinater. Förbudet mot diskriminering med avseende på åtkomst till onlinegränssnitt bör dock inte förstås som att näringsidkare åläggs en skyldighet att ingå transaktioner med kunder. Vissa näringsidkare har olika versioner av sina onlinegränssnitt för kunder från olika medlemsstater. Detta bör förbli möjligt, men omdirigering av kunder från en version av onlinegränssnittet till en annan utan deras uttryckliga medgivande bör förbjudas.

I punkt 3 anges att förbuden i punkterna 1 och 2 inte ska tillämpas om blockeringen eller begränsningen av åtkomst eller omdirigeringen är nödvändig för att säkerställa efterlevnad av ett rättsligt krav som fastställts i unionsrätten, eller i en medlemsstats lagstiftning i enlighet med unionsrätten, och som näringsidkarens verksamhet omfattas av. Det förklaras i skäl 21 i förordningen att ingenting i förordningen syftar till att begränsa yttrandefriheten och mediernas frihet och mångfald, inklusive tryckfriheten, såsom dessa garanteras i unionen och i medlemsstaterna, i synnerhet genom artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

5.4 Artikel 4 – åtkomst till varor eller tjänster

Artikel 4 innehåller bestämmelser om åtkomst till varor eller tjänster.

Punkt 1 anger tre specifika situationer i vilka en näringsidkare inte får tillämpa olika allmänna villkor för åtkomst till sina varor eller tjänster på grund av en kunds nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

I punkt 1 a anges den första situationen. Den gäller när en kund avser att köpa varor från en näringsidkare och dessa varor levereras till en plats i en medlemsstat till vilken näringsidkaren erbjuder leverans i sina allmänna villkor för åtkomst eller hämtas på en plats, som avtalats mellan näringsidkaren och kunden, i en medlemsstat där näringsidkaren erbjuder ett sådant alternativ i sina allmänna villkor för åtkomst. Det förklaras i skäl 23 i förordningen att i den situationen bör kunden kunna köpa varor på exakt samma villkor, inklusive pris- och leveransvillkor, som liknande kunder som är bosatta eller etablerade i den medlemsstat dit varorna levereras eller där varorna hämtas. Detta kan innebära att

utländska kunder måste hämta varorna i den medlemsstaten eller i en annan medlemsstat dit näringsidkaren levererar varorna eller att de på egen hand måste ordna med den gränsöverskridande leveransen av varorna.

I punkt 1 b anges den andra situationen. Den gäller när en kund avser att ta emot tjänster som levereras elektroniskt från näringsidkaren, förutom tjänster som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller annat skyddat innehåll, inklusive försäljning av upphovsrättsskyddade verk eller skyddat innehåll i immateriell form. Det förklaras i skäl 24 i förordningen att det i detta fall inte krävs någon fysisk leverans, eftersom tjänsterna levereras elektroniskt. Tjänster som levereras elektroniskt innefattar t.ex. molntjänster, datalagringstjänster, webbhotell, brandväggar, sökverktyg och internetkataloger. I punkt 4 anges att punkt 1 b inte ska tillämpas på näringsidkare som är undantagna från mervärdesskatt på grundval av bestämmelserna i avdelning XII kapitel 1 i direktiv 2006/112/EG. I skäl 30 i EU:s geoblockeringsförordning förklaras att när dessa näringsidkare tillhandahåller tjänster som levereras elektroniskt skulle ett förbud mot att tillämpa olika allmänna villkor för åtkomst av skäl som rör kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort innebära ett krav för dem att registrera sig för redovisning av mervärdesskatt i andra medlemsstater. Detta skulle kunna medföra merkostnader, vilket skulle vara en oproportionerlig börda med tanke på de berörda näringsidkarnas storlek och egenskaper. Dessa näringsidkare undantas därför från förbudet i punkt 1 b så länge en sådan ordning är tillämplig.

I punkt 1 c anges den tredje situationen. Den gäller när en kund avser att ta emot tjänster från en näringsidkare, förutom tjänster som levereras elektroniskt, på en fysisk plats inom en medlemsstats territorium där näringsidkaren bedriver verksamhet. Det förklaras i skäl 25 i förordningen att de tjänster som omfattas av artikeln är andra tjänster än de tjänster som levereras elektroniskt. Hotellövernattningar, idrotts-evenemang, biluthyrning och inträdesbiljetter till musikfestivaler eller nöjesparker nämns som exempel på tjänster som omfattas av punkten.

I punkt 2 förtydligas att förbudet i punkt 1 inte ska hindra näringsidkare från att erbjuda allmänna villkor för åtkomst, inbegripet försäljningspriser, som skiljer sig åt mellan medlemsstater eller inom en medlemsstat och som erbjuds kunder på ett visst territorium eller vissa kundgrupper på icke-diskriminerande grund.

Artikeln punkt 3 anger att den omständigheten att en näringsidkare iakttar förbudet i punkt 1 inte i sig medför att en näringsidkare ska vara skyldig att uppfylla utomobligatoriska nationella rättsliga krav som rör respektive varor och tjänster i kundens medlemsstat eller att informera kunderna om sådana krav. I skäl 29 i förordningen förklaras att sådana utomobligatoriska nationella rättsliga krav kan vara t.ex. märkningskrav eller sektorsspecifika krav.

I punkt 5 finns undantag från förbudet i punkt 1. Enligt första stycket ska förbudet inte vara tillämpligt när en specifik bestämmelse som fastställs i unionsrätten, eller i medlemsstaternas lagstiftning i enlighet med unionsrätten, hindrar näringsidkaren från att sälja varorna eller tillhandahålla tjänsterna till vissa kunder eller till kunder på vissa

territorier. Enligt andra stycket ska förbudet, när det gäller försäljning av böcker, inte hindra näringsidkare från att tillämpa andra priser för kunder på vissa territorier i den utsträckning detta krävs enligt medlemsstaternas lagstiftning i enlighet med unionsrätten.

5.5 Artikel 5 – förbud mot diskriminering av skäl som rör betalning

Artikel 5 innehåller bestämmelser om förbud mot diskriminering av skäl som rör betalning.

I punkt 1 anges att en näringsidkare, inom det utbud av betalningsmedel som denne godtar, inte får tillämpa olika villkor för en betalningstransaktion av skäl som rör en kunds nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, den plats där betalkontot finns, betaltjänstleverantörens etableringsort eller betalningsinstrumentets utfärdandeort inom unionen. Detta gäller under förutsättning att betalningstransaktionen görs i form av en elektronisk transaktion via girering, autogirering eller ett kortbaserat betalningsinstrument av samma betalmärke och kategori, att autentiseringskraven är uppfyllda i enlighet med direktiv (EU) 2015/2366, samt att betalningstransaktionerna görs i en valuta som näringsidkaren godtar.

I skäl 32 i förordningen förklaras att enligt unionsrätten är näringsidkare i princip fria att besluta vilka betalningsmedel de vill godta. När näringsidkarna väl har gjort sina val bör de dock inte diskriminera kunder inom unionen genom att neka vissa transaktioner, eller genom att på annat sätt tillämpa vissa andra betalningsvillkor för dessa transaktioner av skäl som rör kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Näringsidkaren bör även i fortsättningen ha rätt att ta ut icke-diskriminerande avgifter för användning av ett betalningsinstrument, med förbehåll för vad som följer av unionsrätten.

I punkt 2 anges att om det finns objektiva skäl ska förbudet i punkt 1 inte hindra näringsidkaren från att vänta med leveransen av varorna eller tillhandahållandet av tjänsterna tills näringsidkaren fått en bekräftelse på att betalningstransaktionen har initierats på rätt sätt.

Punkt 3 föreskriver att förbudet i punkt 1 inte ska hindra näringsidkare från att ta ut avgifter för användning av ett kortbaserat betalningsinstrument för vilket förmedlingsavgifter inte regleras i kapitel II i förordning (EU) 2015/751 och för de betaltjänster som inte omfattas av förordning (EU) nr 260/2012, såvida inte förbudet eller begränsningen av rätten att ta ut avgifter för användning av betalningsinstrument i enlighet med artikel 62.5 i direktiv (EU) 2015/2366 har införts i den lagstiftning i medlemsstaten som näringsidkarens transaktion omfattas av. Sådana avgifter för användning av ett kortbaserat betalningsinstrument får inte överstiga näringsidkarens direkta kostnader för att använda betalningsinstrumentet.

5.6 Artikel 6 – avtal om passiv försäljning

Artikel 6 innehåller bestämmelser om avtal om passiv försäljning.

I punkt 1 anges att, utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) nr 330/2010 och artikel 101 i EUF-fördraget, ska EU:s geoblockeringsförordning inte påverka avtal som begränsar aktiv försäljning i den mening som avses i förordning (EU) nr 330/2010 eller avtal som begränsar passiv försäljning i den mening som avses i förordning (EU) nr 330/2010 och som avser transaktioner som inte omfattas av förbuden i artiklarna 3, 4 och 5 i EU:s geoblockeringsförordning.

Punkt 2 anger att bestämmelser i avtal genom vilka näringsidkare åläggs skyldigheter, när det gäller passiv försäljning i den mening som avses i förordning (EU) nr 330/2010, att agera på ett sätt som strider mot förbuden i förordningens artiklar 3, 4 och 5 automatiskt ska vara ogiltiga. Syftet med bestämmelsen framgår av skäl 34 i förordningen. Där förklaras att avtal som ålägger näringsidkare skyldigheter att inte bedriva passiv försäljning med avseende på vissa kunder eller kundgrupper på vissa territorier, i allmänhet ses som konkurrensbegränsande och normalt sett inte kan undantas från det förbud som anges i artikel 101.1 i EUF-fördraget. I fall då ett sådant undantag emellertid är tillämpligt, eller då avtalsmässiga begränsningar inte omfattas av artikel 101 i EUF-fördraget, finns det en risk att de kan användas för att kringgå bestämmelserna i EU:s geoblockeringsförordning. De relevanta bestämmelserna i sådana avtal är därför automatiskt ogiltiga om de ålägger näringsidkare skyldigheter att agera på ett sätt som strider mot de förbud som anges i EU:s geoblockeringsförordning om åtkomst till onlinegränssnitt, åtkomst till varor eller tjänster och betalning. Exempel på sådana bestämmelser är avtalsmässiga begränsningar som hindrar en näringsidkare från att tillgodose beställningar som enskilda kunder själva tar initiativ till i fråga om försäljning av varor utan leverans, till ett område utanför det som näringsidkaren tilldelats genom avtal, av skäl som rör kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

5.7 Artikel 7 – genomförande

Artikel 7 innehåller bestämmelser om förordningens genomförande.

Punkt 1 anger att varje medlemsstat ska utse ett eller flera organ som ska ansvara för att förordningen genomförs på ett korrekt och verkningfullt sätt. Medlemsstaterna ska, enligt punkt 2, fastställa reglerna om tillämpliga åtgärder vid överträdelse av bestämmelserna i förordningen och säkerställa att de genomförs. Åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Enligt punkt 3 ska de åtgärder som avses i punkt 2 meddelas kommissionen och offentliggöras på kommissionens webbplats.

5.8 Artikel 8 – stöd till konsumenter

Enligt artikel 8 ska varje medlemsstat utse ett eller flera organ som ska ansvara för att ge praktiskt stöd till konsumenter i händelse av en tvist mellan en konsument och en näringsidkare vid tillämpningen av förordningen. I skäl 36 i förordningen förklaras att konsumenter bör ha möjlighet att vända sig till ansvariga myndigheter – däribland, om så är lämpligt, de organ som inrättats enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 524/2013 om tvistlösning online av konsumenttvister – för att få stöd som underlättar lösningen av tvister med näringsidkare som uppstår vid tillämpningen av EU:s geoblockeringsförordning. I Sverige är Konsumentverket (via Konsument Europa) kontaktpunkt för tvistlösning online enligt förordning (EU) nr 524/2013.

5.9 Artikel 9 – översynsklausul

I artikel 9 anges att kommissionen ska lägga fram en rapport om utvärderingen av förordningen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén senast den 23 mars 2020, och därefter återkommande vart femte år. Kommissionen ska därvid beakta de övergripande effekterna av förordningen på den inre marknaden och på den gränsöverskridande e-handeln, däribland i synnerhet potentiella ytterligare administrativa och ekonomiska bördor för näringsidkare till följd av att det finns olika tillämpliga konsumentavtalsrättsliga system. Rapporten ska, vid behov, åtföljas av ett förslag till ändring av förordningen, mot bakgrund av den rättsliga, tekniska och ekonomiska utvecklingen. Den första utvärderingen ska särskilt bedöma tillämpningsområdet för förordningen och räckvidden av förbudet i artikel 4.1 b samt huruvida förordningen borde tillämpas även på tjänster som levereras elektroniskt och som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller annat skyddat innehåll, inklusive försäljning av upphovsrättsskyddade verk eller skyddat innehåll i immateriell form, förutsatt att näringsidkaren har de erforderliga rättigheterna för de berörda territorierna.

5.10 Artikel 10 – ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG

I artikel 10 anges att en punkt som hänvisar till EU:s geoblockeringsförordning ska läggas till i bilagan till förordning (EG) nr 2006/2004 och förordning (EU) 2017/2394 samt i bilaga I till direktiv 2009/22/EG. I skäl 38 och 39 i EU:s geoblockeringsförordning förklaras att i syfte att underlätta ett verkningsfullt genomdrivande av bestämmelserna i förordningen bör de mekanismer för säkerställande av gränsöverskridande samarbete mellan behöriga myndigheter som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr

2006/2004 finnas tillgängliga också med avseende på dessa bestämmelser. Dessa mekanismer bör dock vara tillgängliga endast om kunden är en konsument, eftersom förordning (EG) nr 2006/2004 tillämpas uteslutande med avseende på lagar som skyddar konsumenters intressen. Förordning (EG) nr 2006/2004 bör därför ändras i enlighet med detta. Eftersom förordning (EG) nr 2006/2004 upphävs genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 med verkan från och med den 17 januari 2020 bör även den förordningen ändras i syfte att bibehålla skyddet av konsumenters intressen.

I skäl 39 i förordningen förklaras att för att möjliggöra talan om förbuds föreläggande i syfte att skydda konsumenternas kollektiva intressen med avseende på agerande som strider mot EU:s geoblockeringsförordning, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG, bör även det direktivet ändras på så sätt att en hänvisning till EU:s geoblockeringsförordning inkluderas i dess bilaga I. Skäl 39 förklarar även att konsumenter bör uppmuntras att utnyttja de mekanismer för lösning utanför domstol av tvister om avtalsförpliktelser som härrör från avtal om onlineförsäljning eller tillhandahållande av tjänster som upprättats inom ramen för förordning (EU) nr 524/2013.

5.11 Artikel 11 – slutbestämmelser

I artikel 11.1 anges bl.a. att EU:s geoblockeringsförordning ska tillämpas från och med den 3 december 2018. Av punkt 2 framgår att artikel 6 ska tillämpas på bestämmelser i avtal som ingåtts före den 2 mars 2018 och som följer artikel 101 i EUF-fördraget, och eventuella likvärdiga bestämmelser i nationell konkurrensrätt från och med den 23 mars 2020.

6 Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning

EU-förordningar är, enligt artikel 288 andra stycket i EUF-fördraget, till alla delar bindande och direkt tillämpliga i varje medlemsstat. De ska tillämpas av domstolar och myndigheter i medlemsstaterna som direkt gällande rätt och de kan åberopas av enskilda. EU:s geoblockeringsförordning är således bindande och direkt tillämplig i Sverige från den dag den ska börja tillämpas.

Vidare får en EU-förordning inte inkorporeras eller transformeras till nationell rätt, och medlemsstaterna får inte utfärda bestämmelser i sådana frågor som regleras i EU-förordningen. Det förekommer dock att EU-förordningar innehåller bestämmelser som medför en skyldighet för medlemsstaterna att anta nationella bestämmelser i vissa frågor. En EU-förordning hindrar normalt inte heller att en medlemsstat inför regler av verkställande karaktär. Exempelvis kan det behövas nationella regler om vilken myndighet som ska ansvara för tillämpningen av en EU-förordnings bestämmelser.

I artikel 7 i EU:s geoblockeringsförordning anges att medlemsstaterna ska utse ett eller flera organ som ska ansvara för att förordningen genomförs på ett korrekt och verkningsfullt sätt. Medlemsstaterna ska även fastställa regler om tillämpliga åtgärder vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen. Det finns därför behov av att komplettera EU:s geoblockeringsförordning med nationella bestämmelser i dessa delar.

Mot bakgrund av att EU-förordningar är direkt tillämpliga i varje medlemsstat finns inte skäl att i detta lagstiftningsärende ta ställning till innehållet i EU:s geoblockeringsförordning, dess tolkning eller framtida utvärdering. Lagstiftningsärendet behandlar i stället endast frågan om de kompletterande bestämmelser till förordningen som behöver införas i nationell rätt.

6.1 En ny lag införs

<p>Regeringens förslag: En ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning ska införas.</p>
--

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

De kompletterande bestämmelserna ska regleras i en ny lag

Som framkommer ovan förutsätter EU:s geoblockeringsförordning att kompletterande bestämmelser införs i nationell rätt, gällande ansvar för genomförande av förordningen och åtgärder vid överträdelser. De kompletterande bestämmelserna ska således innefatta skyldigheter för enskilda och kan även avse ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Regeringen bedömer att de kompletterande bestämmelserna därmed bör regleras i lag. Någon befintlig lag där bestämmelserna på ett naturligt sätt kan ingå finns inte. Regeringen instämmer därför i den bedömning som görs i promemorian att de kompletterande bestämmelserna bör införas i en ny lag.

I promemorian föreslås att det i lagen ska anges att de termer och uttryck som används i lagen ska vara desamma som i EU:s geoblockeringsförordning. Regeringen anser dock inte att en sådan bestämmelse behövs.

Hänvisningsteknik

Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Den nya lagen föreslås innehålla bestämmelser om sanktionsavgifter. Då sanktionsavgifter har en straffliknande karaktär anser regeringen att

statisk hänvisning bör användas när det gäller påförande av sanktionsavgift för överträdelse av EU:s geoblockeringsförordning (se avsnitt 6.3.1). Övriga bestämmelser som hänvisar till EU:s geoblockeringsförordning är av upplysningskaraktär. Regeringen anser att dynamiska hänvisningar bör väljas i de fallen.

6.2 Ansvariga myndigheter

Regeringens förslag: Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska ansvara för att EU:s geoblockeringsförordning genomförs på ett korrekt och verkningfullt sätt.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn enligt EU:s geoblockeringsförordning. Vidare föreslås i promemorian att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om tillsynen.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inga invändningar mot förslaget.

Kommerskollegium anser att en och samma myndighet bör kunna ansvara för tillsyn både vad gäller diskriminering av konsumenter och företag. Om ärendena koncentreras till en och samma myndighet kan större kompetens byggas upp och det blir enklare för enskilda att förstå till vilken myndighet de ska vända sig med frågor eller klagomål. Det kan inte uteslutas att ett företag genom ett och samma förfarande, exempelvis omdirigering av en utländsk ip-adress eller icke acceptans av ett utländskt kreditkort, diskriminerar såväl konsument som näringsidkare. Koordineringsproblem, exempelvis att parallella processer inleds i två skilda myndigheter och att tolkningen och tillämpningen av förordningen inte blir konsekvent för båda kundgrupperna, undviks med en tillsynsmyndighet. Om två myndigheter utses bör koordinering av ärenden mellan myndigheterna regleras.

Konsumentverket uppger att myndigheten skulle kunna vara en lämplig tillsynsmyndighet i de fall en konsument utsatts för omotiverad geoblockering. Artikel 6 i förordningen verkar kräva en fördjupad kunskap inom det konkurrensrättsliga regelverket, vilket Konsumentverket inte besitter. Det är viktigt att regeringen säkrar att det finns ett formaliserat samarbete mellan myndigheter om ansvarig myndighet kan komma att behöva rättsligt stöd i sitt tillsynsarbete.

Konkurrensverket anför att det skulle kunna innebära en ändamålsenlig uppdelning av tillsynsansvaret att dela upp tillsynen i en företagsinriktad del och en konsumentinriktad del, men att en sådan fördelning även riskerar att leda till att förordningen tillämpas olika för företag respektive konsumenter och att det kan vara svårt att upprätthålla en sådan uppdelning i praktiken. Det saknas vidare bedömningar kring hur effektivt det är att två eller fler myndigheter bedriver tillsyn enligt samma förordning.

Svenskt Näringsliv och *Teknikföretagen* anser att det medför en risk för otydlighet att dela upp ansvaret på två olika myndigheter och att det framför allt kan försvåra efterlevnad för nystartade och mindre företag.

Svensk Handel anför, för det fall flera tillsynsmyndigheter utses, att en myndighet behöver pekas ut som huvudsaklig tillsynsmyndighet med ansvar att tillse att samverkan och koordinering mellan samtliga utpekade myndigheter fungerar.

Skälen för regeringens förslag

En eller flera myndigheter

I artikel 7.1 i EU:s geoblockeringsförordning anges att varje medlemsstat ska utse ett eller flera organ som ska ansvara för att förordningen genomförs på ett korrekt och verkningsfullt sätt. I skäl 35 i förordningen anges att organen kan inbegripa domstolar eller administrativa myndigheter. I förordningen anges inte närmare hur artikel 7.1 ska genomföras och tillämpas av medlemsstaterna. När det gäller vilken eller vilka myndigheter som är lämpliga för uppdraget bör det enligt regeringens mening beaktas att syftet med förordningen är att åtgärda omotiverad geoblockering genom att undanröja vissa hinder på den inre marknaden. I artikel 2.13 i EU:s geoblockeringsförordning anges att med kund avses en konsument som är medborgare i eller har sin bosättningsort i en medlemsstat, eller ett företag som har sin etableringsort i en medlemsstat och uteslutande för slutanvändning tar emot en tjänst eller köper en vara eller avser att göra detta inom unionen. Regeringen instämmer i *Konkurrensverkets* synpunkt att det kan vara svårt att upprätthålla en uppdelning som innebär att ansvaret för förordningens efterlevnad delas upp på två olika myndigheter, beroende på om det är konsumenter eller företag som har blivit utsatta för diskriminering i strid med förordningen. Förordningen tar huvudsakligen sikte på att skydda kunder som är konsumenter eller företag som är slutanvändare mot diskriminering vid gränsöverskridande handel av varor och tjänster. De situationer som rör diskriminering enbart av företag kan emellertid antas vara få. Däremot kan det, precis som *Kommerskollegium* anför, i många fall vara så att näringsidkare genom ett och samma förfarande, exempelvis omdirigering av en utländsk ip-adress eller icke acceptans av ett utländskt kreditkort, diskriminerar såväl konsumenter som företag. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det är mest lämpligt i nuläget att utse en myndighet som ska ha befogenhet att vidta åtgärder mot överträdelser av förordningen, se avsnitt 6.3.1. Andra uppdrag för att säkerställa förordningens genomförande kan dock ges även till andra myndigheter.

Det finns i dag ingen myndighet som har ansvar för tillsyn på hela det område EU:s geoblockeringsförordning reglerar. Ett syfte med förordningen kan sägas vara att skydda konsumenter mot diskriminering. Konsumentverket har ansvar för tillsyn över vissa konsumentskyddande regler. I 1 § förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket anges att verket är förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor och bl.a. har ansvar för att de konsumentskyddande regler som ligger inom myndighetens tillsynsansvar följs. Mot denna bakgrund bedömer regeringen det vara ändamålsenligt att Konsumentverket får ansvara för att EU:s geoblockeringsförordning följs i de fall då kunden är en konsument.

Av förvaltningslagen (2017:900) följer att myndigheterna inom sina verksamhetsområden ska samverka med andra myndigheter (8 §). Med beaktande av att de ärenden som rör otillåten geoblockering bedöms bli få anser regeringen att det inte är motiverat att inrätta ett mer formaliserat samarbete mellan myndigheter kring de konkurrensrättsliga aspekter som kan uppstå till följd av artikel 6 i EU:s geoblockeringsförordning.

Regeringen avser även att utse Konsumentverket (Konsument Europa) till ansvarigt organ för att ge praktiskt stöd till konsumenter i händelse av en tvist mellan en konsument och en näringsidkare vid tillämpningen av EU:s geoblockeringsförordning, i enlighet med artikel 8 i förordningen.

Det bedöms inte vara lämpligt att lägga en uppgift på Konsumentverket som avser diskriminering som enbart drabbar kunder som är företag. Som framgår ovan bedömer regeringen att dessa fall kommer att vara få. Regeringen bedömer vidare att systemet med sanktionsavgift (se avsnitt 6.3.1) kommer att ha en avskräckande effekt även när det gäller överträdelser som drabbar främst den kundgrupp som består av företag. Skälet till detta är att det kan antas att det ofta är genom ett och samma förfarande som såväl konsument som företag diskrimineras. Något behov av att utse en särskild myndighet som ska vidta åtgärder mot diskriminering enbart av denna grupp finns inte enligt regeringens mening. Regeringen har däremot för avsikt att ge ett uppdrag till Kommerskollegium att informera näringsidkare om förordningens innebörd. Om myndigheten får kännedom om överträdelser av EU:s geoblockeringsförordning kan kollegiet lämpligen informera Konsumentverket om detta i enlighet med bestämmelserna om samverkan i 8 § förvaltningslagen.

Några föreskrifter om tillsyn behövs för närvarande inte

Medlemsstaterna är enligt EU:s geoblockeringsförordning skyldiga att utse ett eller flera organ som ska ansvara för att förordningen genomförs på ett korrekt och verkningfullt sätt. Något krav på att det ansvaret ska utövas genom regelrätt tillsyn finns inte.

Under hösten 2017 beslutades inom EU en ny förordning om konsumentskyddssamarbete, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (EU:s förordning om konsumentskyddssamarbete). Förordningen ska börja tillämpas den 17 januari 2020.

EU:s förordning om konsumentskyddssamarbete är tillämplig vid vissa överträdelser som skadar eller sannolikt kommer att skada de kollektiva intressena för konsumenterna i en medlemsstat, när näringsidkaren har viss koppling till en annan medlemsstat. Syftet med förordningen är att effektivisera och stärka samarbetet mellan de nationella tillsynsmyndigheterna för att därigenom möta de utmaningar som den digitala utvecklingen medfört och stärka den gränsöverskridande e-handeln inom EU. Konsumentverket är behörig myndighet enligt förordningen i fråga om efterlevnaden av sådana regler som myndigheten har tillsyn över (4 § förordningen med instruktion för Konsumentverket). Andra myndigheter

som är behöriga enligt förordningen, inom sina respektive tillsynsområden, är Finansinspektionen och Läke medelsverket.

I EU:s förordning om konsument skyddssamarbete regleras ett antal utrednings- och tillsyns befogenheter som behöriga myndigheter ska ha. Det rör sig om s.k. minimi befogenheter. Genom dessa ges myndigheterna effektiva möjligheter att utreda och beivra överträdelser för att förhindra att de upprepas och för att därigenom säkerställa en hög konsument skyddsnivå. En särskild utredare har fått i uppdrag att analysera EU:s förordning om konsument skyddssamarbete och utarbeta de författningsförslag som behövs för att komplettera förordningen (dir. 2018:7). Uppdraget ska redovisas senast den 22 februari 2019.

I artikel 10.2 i EU:s geoblockeringsförordning anges att EU:s geoblockeringsförordning ska läggas till som en punkt i bilagan till EU:s förordning om konsument skyddssamarbete. Detta innebär att de utrednings- och tillsyns befogenheter som följer av EU:s förordning om konsument skyddssamarbete kommer att vara tillämpliga även vid överträdelser av EU:s geoblockeringsförordning. Detta gäller enbart när kunden är en konsument enligt definitionen i EU:s förordning om konsument skyddssamarbete.

Eftersom ändamålsenliga verktyg för tillsyn kommer att finnas på plats vid ikraftträdandet för EU:s förordning om konsument skyddssamarbete bedömer regeringen att det inte bör införas några särskilda bestämmelser om befogenheter vid tillsyn i den nya lagen. Detta är enligt regeringens bedömning förenligt med EU:s geoblockeringsförordning, eftersom den förordningen i sig inte ställer krav på några tillsyns befogenheter utöver vad som följer av EU:s förordning om konsument skyddssamarbete.

6.3 Sanktionsavgift

6.3.1 Sanktionsavgift vid överträdelse av förbuden i EU:s geoblockeringsförordning

Regeringens förslag: En näringsidkare som har brutit mot artikel 3, 4 eller 5 i EU:s geoblockeringsförordning, i den ursprungliga lydelsen, ska åläggas att betala en sanktionsavgift. Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska pröva frågor om sanktionsavgift. Beslut om sanktionsavgift ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att en näringsidkare ska åläggas att betala en sanktionsavgift om näringsidkaren uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot EU:s geoblockeringsförordning. I promemorian föreslås vidare att sanktionsavgift ska beslutas av allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av tillsynsmyndigheten.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har synpunkter på promemorians förslag.

Konsumentverket bedömer att förbuden i EU:s geoblockeringsförordning har likheter med överträdelser av lagen om avtalsvillkor i

konsumentförhållanden (1994:1512) och vissa överträdelser av marknadsföringslagen (2008:486) och anser därför att den föreslagna sanktionsavgiften ska ersättas med marknadsstötningsavgift enligt 29–36 §§ marknadsföringslagen. Verket anser vidare att det vore bra att införa ytterligare en sanktion i form av förbud förenat med vite. *Svenska föreningen för Immaterialrätt (SFIR)* anser att ett system med prövning av uppsåt och oaktsamhet är att föredra framför ett system med strikt ansvar. SFIR instämmer i promemorians bedömning att det kan finnas flera olika omständigheter som gör att en sanktionsavgift inte ska påföras och att en näringsidkare kan bryta mot förbudet trots att denne har vidtagit rimliga försiktighetsmått. SFIR anser att det bör övervägas om patent- och marknadsdomstolarna, snarare än allmänna förvaltningsdomstolar, kan vara bäst lämpade att pröva påförandet av sanktionsavgift för överträdelser av artiklarna 3–5 i EU:s geoblockeringsförordning. *Almega* anser att det är angeläget att ärenden med hänvisning till EU:s geoblockeringsförordning avgörs i domstol med tanke på de skarpa sanktionerna. *Företagarna, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv* och *Teknikföretagen* ifrågasätter att påförande av sanktionsavgifter ska prövas av förvaltningsdomstol och anför att det behöver beaktas att ett system med domstolsprövning riskerar att bli tungrott och kostnadsdrivande, till förfång inte minst för små företag.

Konkurrensverket anför att det inte framgår av promemorians överväganden om avsikten är att det ska vara obligatoriskt att utreda misstänkta överträdelser enligt förordningen. Verket anför att lämpligheten i en ordning som innebär att det föreligger en skyldighet att ansöka om att en näringsidkare ska betala sanktionsavgift starkt kan ifrågasättas. Konkurrensverket anför även att det kan övervägas om myndigheten bör få beslutanderätt i frågor om sanktionsavgift och att myndighetens beslut ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Flera remissinstanser, däribland *Näringslivets Regelnämnd, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen* och *Företagarna*, är kritiska till att en sanktionsavgift föreslås som en enda åtgärd vid överträdelser. Dessa instanser anför att en sådan ordning är oproportionerlig och att mindre ingripande åtgärder bör föregå beslut om sanktioner, exempelvis föreläggande om rättelse. *Svensk Handel* och *Företagarna* anför även att det skulle vara lämpligare att föreskriva att sanktionsavgift ”kan” eller ”bör” åläggas en näringsidkare vid överträdelse av förordningens bestämmelser.

Flera remissinstanser, bland andra *Konkurrensverket, Kammarrätten i Göteborg* och *Kammarrätten i Stockholm* anser att prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Stockholms universitet för fram att vissa av de ageranden som EU:s geoblockeringsförordning syftar till att motverka i vissa fall kan komma att träffas av konkurrenslagen (2008:579) eller artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Universitetet anser att det är sannolikt att det i framtiden uppstår situationer där ett företags agerande strider mot både EU:s geoblockeringsförordning och gällande konkurrenslagstiftning. Att i ett sådant läge utdöma sanktionsavgift och konkurrensskadeavgift i två parallella eller efterföljande förfaranden kan strida mot förbudet mot dubbelbestraffning. Universitetet menar att det bör övervägas huruvida

en sådan ordning är önskvärd, såväl ur ett rättssäkerhetsperspektiv som ur ett processekonomiskt perspektiv.

Skälen för regeringens förslag

Sanktionsavgift ska få påföras vid överträdelser

Av artikel 7.2 i EU:s geoblockeringsförordning framgår att medlemsstaterna ska fastställa regler om tillämpliga åtgärder vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen och säkerställa att de genomförs. Åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I avsnitt 5.3–5.5 beskrivs artiklarna 3–5 i EU:s geoblockeringsförordning. Det är endast dessa artiklar som innehåller förbud, och som medlemsstaterna därmed är skyldiga att beivra. Exempel på överträdelser är att näringsidkare i strid med artikel 3, 4 eller 5 har blockerat eller begränsat åtkomsten till sin webbplats, tar ut ett högre pris på sin vara på grund av var kunden bor eller inte accepterar kundens betalkort eftersom det är utfärdat i ett visst land inom EU. Regeringen instämmer i den bedömning som görs i promemorian om att ett system med sanktionsavgifter är ett effektivt medel för att beivra överträdelser av artiklarna 3–5 i EU:s geoblockeringsförordning. Det är inte möjligt att inom ramen för detta lagstiftningsärende föreslå en helt annan typ av åtgärder, exempelvis marknadsstörmingsavgift, som *Konsumentverket* förordar.

Vissa remissinstanser, däribland *Svenskt Näringsliv*, invänder mot att i lagtexten använda ordet ”ska” och förordar att det i bestämmelsen i stället ska anges att en sanktionsavgift ”kan” eller ”bör” få beslutas. *Konkurrensverket* anför att en ordning som innebär att det är obligatoriskt för den ansvariga myndigheten att utreda överträdelser enligt förordningen kan ifrågasättas. Regeringen anser dock att den föreslagna lagtexten inte kan tolkas som en skyldighet för myndigheten att i alla lägen inleda en utredning om sanktionsavgift.

Några av remissinstanserna efterfrågar en mindre ingripande åtgärd att ta till inledningsvis, exempelvis ett föreläggande om rättelse som eventuellt kan förenas med vite. Regeringen kan dock konstatera att *Konsumentverket*, med stöd av EU:s förordning om konsumentskyddssamarbete, kommer att ha ett flertal utrednings- och tillsynsbefogenheter. Det finns dessutom ingenting som hindrar att *Konsumentverket* försöker få till stånd en frivillig rättelse från näringsidkaren. Någon särskild reglering behövs inte för att myndigheten ska kunna ha en dialog med näringsidkaren. Mot denna bakgrund saknas skäl att inom ramen för detta lagstiftningsärende föreslå bestämmelser med denna innebörd.

Sanktionsavgiften ska vila på ett strikt ansvar

I promemorian föreslås att det ska krävas uppsåt eller oaktsamhet från näringsidkarens sida för att beslut om sanktionsavgift ska kunna fattas. I promemorian finns även beskrivningar av ett alternativt förfarande som bygger på strikt ansvar. Regeringen anser att ett förfarande som bygger på strikt ansvar, kombinerat med en möjlighet att sätta ned avgiften helt eller delvis, är en mer lämplig ordning än en ordning som bygger på

upsåt eller oaktsamhet. Denna bedömning grundas i att regelverket är tvingande och att det är varje näringsidkares skyldighet att känna till och följa det. Därmed kan det presumeras att överträdelse av förordningens förbud sker uppsåtligt eller till följd av oaktsamhet. En avgiftsskyldighet som bygger på strikt ansvar bidrar till att sanktions-systemet är enkelt och effektivt. Regeringen anser dock att subjektiva omständigheter bör kunna utgöra skäl för att i ett visst fall sätta ner avgiften (se avsnitt 6.3.2).

Förfarandet vid påförande av sanktionsavgift

I promemorian föreslås att beslut om sanktionsavgift ska fattas av allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av tillsynsmyndigheten. I promemorian beskrivs dock även ett alternativt förfarande, som innebär att beslut om påförande av sanktionsavgift fattas av tillsynsmyndigheten som första instans, med möjlighet för näringsidkaren att överklaga beslutet till allmän förvaltningsdomstol. Regeringen anser, i likhet med vad som anges av *Konkurrensverket*, att det alternativa förfarande som beskrivs i promemorian är den mest lämpliga ordningen när det gäller överträdelse av EU:s geoblockeringsförordning. En sådan ordning följer det sedvanliga förfarandet, där förvaltningsdomstol överprövar en myndighets beslut. Som konstateras i promemorian förekommer denna ordning också i flertalet lagar när det gäller påförande av sanktionsavgifter. Den myndighet som får ansvar att utöva kontroll av efterlevnaden av EU:s geoblockeringsförordning kommer att ges tillsynsverktyg enligt EU:s förordning om konsumentskyddssamarbete i de fall kunden är en konsument enligt definitionen i EU:s geoblockeringsförordning (se avsnitt 6.2). Det är enligt regeringens mening lämpligt att den myndighet som har ansvar för att regelverket följs också är den som ska pröva frågor om sanktionsavgift. Genom att myndigheten fattar beslut i första instans minskar även näringsidkares kostnader för domstolsprocesser, vilket bl.a. *Svensk Handel, Svenskt Näringsliv* och *Teknikföretagen*, påpekar.

Regeringen anser därför att beslut om sanktionsavgift bör fattas av en myndighet i första instans.

Bestämmelser om överklagande

Eftersom regeringen föreslår att sanktioner ska beslutas av den myndighet som regeringen bestämmer, i stället för av en domstol, är det nödvändigt att lagen förses med en bestämmelse som anger att beslut om sanktionsavgift får överklagas. Med anledning av att det rör sig om en administrativ sanktionsavgift bör besluten kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Regeringen instämmer vidare i de synpunkter som lämnats av bl.a. *Kammarrätten i Stockholm* och *Kammarrätten i Göteborg* om att prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätt.

Överväganden om sanktionsavgiftens straffrättsliga karaktär

Som redogjorts för i promemorian har en administrativ sanktionsavgift som den som nu föreslås en straffliknande karaktär. Mot den bakgrunden bör bestämmelsen om sanktionsavgift ha en s.k. statisk hänvisning till

EU:s geoblockeringsförordning, vilket innebär att det endast är överträdelser av förordningen i den angivna lydelsen som kan sanktioneras.

Som *Stockholms universitet* påpekar kan vissa av de ageranden som EU:s geoblockeringsförordning syftar till att motverka träffas av sanktionsförfarandet i konkurrenslagen eller artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Regeringen anser dock att risken för parallella förfaranden i detta avseende inte ska överskattas. Förbuden enligt EU:s geoblockeringsförordning avser bara gränsöverskridande ageranden och överträdelseärendena förväntas vara få. Myndigheten lär vidare utifrån utredningen i ärendet få kännedom om en eventuell pågående eller avslutad process där konkurrensskadeavgift utreds eller har påförts. Myndigheten har i ett sådant fall möjlighet att avstå från att besluta om sanktionsavgift.

6.3.2 Sanktionsavgiftens storlek

Regeringens förslag: En sanktionsavgift ska fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättning saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, ska omsättningen i stället uppskattas.

När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är. I ringa fall ska någon sanktionsavgift inte tas ut.

Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att avgiften ska få efterges eller sättas ned om det finns synnerliga skäl för det. Det föreslås även en bestämmelse som anger att om en ansökan riktas mot flera näringsidkare, ska avgiften fastställas särskilt för var och en av dem.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna invänder inte mot förslaget.

Konsumentverket anser att sanktioner ska kunna beslutas även mot den som begår ringa överträdelser, eftersom artiklarna 3–5 i EU:s geoblockeringsförordning är faktiska förbud. Konsumentverket anser att det kan komma att bli utmanande för rättstillämparen att avgöra hur allvarlig en överträdelse är då det sannolikt är kunder från andra medlemsstater som drabbats och då det kan vara mycket svårt att uppskatta den ekonomiska skada som dessa kunder har lidit till följd av överträdelsen.

Konkurrensverket påpekar att det finns en risk för att upprepade överträdelser som var för sig har ringa betydelse inte bestraffas. Verket anför även att ett reviderat lagförslag bör möjliggöra för tillsynsmyndigheten att i ringa fall kunna avstå från att ansöka om påförande av sanktionsavgift då promemorians förslag innebär att det

endast är domstolen som har den möjligheten, vilket är olämpligt eftersom domstolsprövningen i dessa fall är onödig.

SFIR noterar att beloppsgränsen för marknadsstörningsavgift år 2016 höjdes till lägst tio tusen och högst tio miljoner kronor och anser att liknande avgiftsramar ska gälla för sanktionsavgifter enligt EU:s geoblockeringsförordning.

Svenskt Näringsliv och *Teknikföretagen* ifrågasätter rimligheten i de höga nivåer för sanktionsavgiften som föreslås och anser att nivåerna är oproportionerliga och omotiverade.

Skälen för regeringens förslag: Överträdelser av artikel 3, 4 eller 5 i EU:s geoblockeringsförordning kan vara av varierande art och karaktär. Vissa åtgärder av näringsidkare kan antas medföra endast en mindre omfattande blockering eller begränsning. Andra åtgärder kan leda till att kunden helt blockeras, t.ex. så att denne inte i någon omfattning kan ta del av erbjudanden på näringsidkarens hemsida. På liknande sätt kan det från fall till fall variera i vilken omfattning, och hur, kunder som vill köpa varor, ta emot tjänster och betala för dessa diskrimineras.

För att säkerställa att sanktionsavgiften har en avskräckande effekt behöver avgiftsramen täcka ett lämpligt intervall. För att undvika att avgiften slår för hårt bör den dock inte få överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättning annars saknas, är bristfälliga eller kan antas vara missvisande, bör omsättningen uppskattas. Samma ram för sanktionsavgiftens storlek finns i nationella bestämmelser som genomför en del av EU:s produkt- och konsumentskyddslagstiftning, bl.a. i produktsäkerhetslagen (2004:451), lagen (2011:579) om leksakers säkerhet, lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar samt radioutrustningslagen (2016:392). Remissinstanserna har olika uppfattningar om huruvida den högsta möjliga avgiften är för hög eller för låg. Regeringen anser att den avgiftsram som föreslås i promemorian är väl avvägd.

Regeringen instämmer i promemorians bedömning att för att sanktionsavgiften ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande bör hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är när sanktionsavgiften ska fastställas. Något som kan ses som en allvarlig överträdelse är om näringsidkaren systematiskt har brutit mot förbuden eller om överträdelsen pågått under lång tid. Även den ekonomiska skada överträdelsen har orsakat kunden kan vägas in vid bedömningen av överträdelsens allvar. Regeringen anser att formuleringen av motsvarande bestämmelser i resegarantilagen (2018:1218) bör tjäna som förebild.

Regeringen anser i likhet med vad som anges i promemorian att någon sanktionsavgift inte ska påföras i ringa fall, när det med hänsyn till omständigheterna framstår som stötande och oproportionerligt att besluta om sanktionsavgift. *Konkurrensverket* uttrycker en farhåga för att en sådan bestämmelse kan leda till att upprepade överträdelser som var för sig har ringa betydelse inte får några konsekvenser. Regeringen anser emellertid att det vid sådana förhållanden är tveksamt om en överträdelse kan betraktas som ringa. Eftersom förordningen, såsom *Konsumentverket* påpekar, innehåller faktiska förbud gör regeringen den bedömningen att en sådan bestämmelse kan motiveras utifrån proportionalitetsprincipen.

Regeringen anser att den i promemorian föreslagna bestämmelsen om att sanktionsavgift ska fastställas särskilt för varje näringsidkare är obehövlig.

Med beaktande av att sanktionsavgiften föreslås vila på strikt ansvar bör det finnas en möjlighet att sätta ned avgiften, helt eller delvis, om det skulle vara oskäligt att ta ut den med fullt belopp. Det kan exempelvis till följd av allvarlig sjukdom eller andra personliga förhållanden hos näringsidkaren framstå som oskäligt att ta ut avgift till det belopp som annars hade varit aktuellt utifrån den aktuella överträdelsen. Även här bör formuleringarna i resegarantilagen tjäna som förebild.

6.3.3 Preskription

Regeringens förslag: Sanktionsavgift ska inte få beslutas senare än fem år från den tidpunkt då överträdelsen upphörde.

En beslutad sanktionsavgift ska falla bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Promemorians förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens. Promemorians förslag utgår dock från att sanktionsavgift ska beslutas av domstol i första instans.

Remissinstanserna: Det stora flertalet remissinstanser yttrar sig inte särskilt i frågan.

Kammarrätten i Stockholm anser att den föreslagna lagtexten kan moderniseras.

Skälen för regeringens förslag: Som anges i promemorian är det rimligt att det finns en bortre gräns för hur länge man kan vänta med att besluta om sanktionsavgift. Det bör därför införas en bestämmelse som anger när en sanktionsavgift senast ska få beslutas. Regeringen anser, i likhet med vad som anges i promemorian, att sanktionsavgift inte bör få beslutas senare än fem år från det att överträdelsen upphörde. Fristen bör inte kunna förlängas. Regeringen anser även att en sanktionsavgift bör falla bort om faktiska åtgärder för verkställighet inte har kunnat genomföras inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Lagtexten bör dock, som *Kammarrätten i Stockholm* påpekar, ges en modernare utformning.

6.3.4 Betalning

Regeringens förslag: En sanktionsavgift ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer inom trettio dagar efter det att beslutet har fått laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte har betalats inom trettio dagar eller den längre tid som anges i beslutet, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Det ska i lagen upplysas om att bestämmelser om indrivning finns i lagen om indrivning av statliga fordringar m.m.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens. Promemorians förslag innehåller dock inte någon bestämmelse om att verkställighet enligt utsökningsbalken får ske.

Remissinstanserna: Det stora flertalet av remissinstanserna yttrar sig inte särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: På liknande sätt som i lagstiftning på produktsäkerhetsområdet, exempelvis produktsäkerhetslagen, bör det i den föreslagna lagen införas en bestämmelse som anger inom vilken tid sanktionsavgiften ska betalas. En bestämmelse som anger att sanktionsavgiften ska betalas inom trettio dagar från det att beslutet har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet förefaller ändamålsenlig. Det bör även anges att en avgift som inte har betalats inom angiven tid ska lämnas för indrivning samt upplysas om att bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Eftersom regeringen föreslår att en myndighet ska besluta om sanktionsavgift bör det införas en bestämmelse om att verkställighet får ske enligt utsökningsbalken, jfr 3 kap. 1 § 6 utsökningsbalken.

Frågan om till vilken myndighet sanktionsavgiften ska betalas bör överlämnas åt regeringen att bestämma.

6.4 Sekretess

Regeringens bedömning: Regeringen avser att återkomma om behov av kompletterande bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagstiftningen konstateras i samband med att EU:s förordning om konsumentskyddsamarbete börjar tillämpas.

Promemorians bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inga synpunkter på promemorians bedömning.

Svensk Handel och *Svenskt Näringsliv* vill understryka vikten av att frågan om sekretess tas med i den fortsatta processen.

Skälen för regeringens bedömning: Några bestämmelser om sekretess finns inte i EU:s geoblockeringsförordning. Behov av eventuella kompletterande bestämmelser om sekretess kan enligt regeringens mening uppkomma i samband med att EU:s förordning om konsumentskyddsamarbete börjar tillämpas. När det gäller tillämpningen av EU:s förordning om konsumentskyddsamarbete hanteras frågan om behov av kompletterande bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagstiftningen inom ramen för det uppdrag som lämnats till en särskild utredare att analysera vilka författningsändringar som behövs för att befogenheterna i den förordningen ska kunna utövas av behöriga myndigheter på ett effektivt och rättssäkert sätt (dir. 2018:7). Regeringen anser därför, trots de synpunkter som lämnats av *Svensk Handel* och *Svenskt Näringsliv*, att det inte är lämpligt att inom ramen för detta ärende ta ställning till eventuell behov av kompletterande bestämmelser i offentlighets- och

sekretesslagstiftningen. Regeringen avser att återkomma till frågan, för det fall sådant behov konstateras.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya lagen ska träda i kraft den 1 mars 2019.

Regeringens bedömning: Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att den nya lagen ska träda i kraft den 3 december 2018.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av remissinstanserna yttrar sig inte särskilt över promemorians förslag eller bedömning.

Näringslivets regelnämnd (NNR) och *Svensk Handel* anför att det är problematiskt om företagen inte får den information de behöver i tid för att kunna göra de förberedelser som behövs innan EU:s geoblockeringsförordning träder i kraft den 3 december 2018. NNR rekommenderar därför den myndighet som ges tillsynsansvar att tillämpa en uppskovsperiod efter ikraftträdandedatumet, under vilken företag har möjlighet att säkerställa regelefterlevnad utan att behöva riskera någon påföljd.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt artikel 11 i EU:s geoblockeringsförordning ska förordningen tillämpas från och med den 3 december 2018. Det är därför angeläget att den nya lagen träder i kraft så snart som möjligt. Med hänsyn till den tid de återstående leden i lagstiftningsprocessen kan antas ta föreslås att den nya lagen ska träda i kraft den 1 mars 2019. Då lagstiftningen föranleds av de krav som ställs i förordningen är det inte möjligt att som *NNR* föreslår införa en period under vilken överträdelser inte kan föranleda sanktionsavgift.

Regeringen instämmer i promemorians bedömning att det saknas behov av övergångsbestämmelser.

8 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen bedöms leda till något ökade kostnader för Konsumentverket. Finansiering ska ske i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om. Förslagen bedöms inte medföra kostnader för andra myndigheter. Förslagen kan medföra vissa ökade kostnader för företagen.

Promemorians bedömning överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian görs bedömningen att arbetet för ansvariga myndigheter ska skötas inom befintliga anslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna invänder inte mot promemorians bedömning.

Konsumentverket anser att medel behöver tillskjutas den myndighet som utpekats för att en effektiv och aktiv tillsyn ska kunna bedrivas. *Kronofogdemyndigheten* bedömer att indrivningen av sanktionsavgift kan hanteras inom befintliga resurser.

Skälen för regeringens bedömning

Staten och domstolarna

Regeringens förslag till kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning innebär att en eller flera myndigheter ska utses att ansvara för att EU:s geoblockeringsförordning genomförs på ett korrekt och verkningfullt sätt. Som framgår av avsnitt 6.2 och 6.3.1 avser regeringen att utse Konsumentverket att ansvara för att förordningen följs och pröva frågor om sanktionsavgifter vid överträdelse av förordningen, i förhållande till de kunder som är konsument. Dessutom har regeringen för avsikt att utse Konsumentverket till ansvarigt organ för att ge praktiskt stöd till konsument i händelse av en tvist vid tillämpningen av förordningen. När det gäller den kundgrupp som enbart består av företag har regeringen för avsikt att ge Kommerskollegium ansvar för att genomföra informationsinsatser gentemot näringsidkare gällande förordningen. Detta är nya uppgifter som ingen myndighet har i dag.

Det är svårt att i förväg uppskatta hur mycket resurser som kommer att krävas med anledning av EU:s geoblockeringsförordning. Kommissionen har i sin konsekvensanalys av förslaget, KOM(2016) 289, redovisat att den under perioden 2007–2015 har fått vetskap om 1 500 klagomål. Klagomålen hade ursprung i åtta olika medlemsstater och avsåg artiklarna 3 och 4, dvs. förbuden mot blockering eller begränsning av åtkomst till onlinegränssnitt samt tillämpning av olika allmänna villkor för åtkomst till varor eller tjänster. Det låga antalet klagomål i sig, under en förhållandevis lång tidsperiod, kan anses vara en indikation på att antalet överträdelseärende kommer att vara lågt. Det låga antalet klagomål kan samtidigt innebära att det blir viktigare att aktivt följa marknaden. Det kan inte uteslutas att det kommer att behövas nya metoder och tekniska verktyg för att upptäcka fall där näringsidkare i Sverige utövar geoblockering eller på andra sätt bryter mot förordningen. Regeringen bedömer att Konsumentverket kan få något ökade kostnader

till följd av ansvaret att bevaka efterlevnaden av förordningen och ge stöd till konsumenter, men att dessa kostnader är begränsade. Finansiering ska ske i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

För att nå ett effektivt genomförande av förordningen kommer det även att behövas informationsinsatser riktade till näringsidkare. Som framkommit avser regeringen att ge ett sådant informationsuppdrag till Kommerskollegium. Regeringen bedömer att kostnaden för ett sådant uppdrag ryms inom befintliga anslag, då Kommerskollegium redan arbetar med frågor kring EU:s inre marknad.

Som framkommit ovan kommer beslut om sanktionsavgift att kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol, med krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Att den myndighet som har ansvar för förordningens efterlevnad fattar beslut om sanktionsavgift i första instans bedöms vara ett rättssäkert och kostnadseffektivt förfarande. Mot bakgrund av att ärendena uppskattas vara mycket få bedömer regeringen att arbetsbördan för domstolarna inte kan förväntas öka i någon märkbar mån med anledning av förslaget. Regeringens bedömning är därmed att det inte finns behov av att tillskjuta medel till domstolarna. Inte heller bedöms det finnas något behov av att tillskjuta medel till Kronofogdemyndigheten för arbetet med indrivning av eventuellt obetalda sanktionsavgifter.

Konsumenter och företag som är slutanvändare

Kunder enligt EU:s geoblockeringsförordning, dvs. konsumenter samt företag som köper tjänster och varor för slutanvändning, kommer att gynnas av att det införs kompletterande bestämmelser om åtgärder vid överträdelser, information och stöd kring förordningen. Den föreslagna regleringen kommer därmed att bidra till ökade valmöjligheter. Det kan i sin tur leda till lägre priser vad gäller köp av varor och tjänster.

Näringsidkare som säljer varor och tjänster

Enligt regeringens förslag kan en näringsidkare som bryter mot EU:s geoblockeringsförordning åläggas att betala en sanktionsavgift. En sådan kostnad uppstår dock bara när bestämmelserna i förordningen inte följs. Bestämmelserna om sanktionsavgift är även utformade så att en näringsidkare inte ska drabbas oskäligt hårt av en sanktionsavgift.

Genom att låta myndigheten fatta beslut om påförande av sanktionsavgift i första instans kan kostnader för processer som inte kan anses nödvändiga undvikas.

9 Författningskommentar

Förslaget till lag (2018:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning

Tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG, här benämnd EU:s geoblockeringsförordning.

I paragrafen anges att lagen kompletterar EU:s geoblockeringsförordning. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Ansvariga myndigheter

2 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska ansvara för att EU:s geoblockeringsförordning genomförs på ett korrekt och verkningfullt sätt.

Paragrafen upplyser om att regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska ansvara för att EU:s geoblockeringsförordning genomförs på ett korrekt och verkningfullt sätt. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Sanktionsavgift

3 § En näringsidkare som har brutit mot artikel 3, 4 eller 5 i EU:s geoblockeringsförordning, i den ursprungliga lydelsen, ska åläggas att betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om påförande av sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1.

Av *första stycket* framgår att en näringsidkare som har brutit mot artiklarna 3, 4 eller 5 i EU:s geoblockeringsförordning ska åläggas att betala en sanktionsavgift. Med näringsidkare avses enligt artikel 2 i EU:s geoblockeringsförordning en fysisk eller juridisk person, offentligägd eller privatägdd, som agerar för ändamål som faller inom ramen för dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke samt varje annan person som agerar i dennes namn eller för dennes räkning. Sanktionsavgiften vilar på ett strikt ansvar. Hänvisningen till EU:s geoblockeringsförordning är utformad så att den avser förordningens ursprungliga lydelse, s.k. statisk hänvisning.

I *andra stycket* anges att sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

4 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Sanktionsavgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under

näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättning annars saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktionsavgiftens storlek. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2.

I *första stycket* anges inom vilket beloppsintervall som sanktionsavgiften ska bestämmas.

I *andra stycket* anges att sanktionsavgiften inte får överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Med omsättning avses nettoomsättning. Vidare anges att omsättningen får uppskattas om överträdelsen skett under det första verksamhetsåret eller om den är okänd.

5 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon sanktionsavgift inte tas ut.

Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis, om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur sanktionsavgiften ska bestämmas. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2.

Vid fastställandet av sanktionsavgiften ska enligt *första stycket* hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen av EU:s geoblockeringsförordning är. En allvarlig överträdelse kan vara systematiska överträdelser, överträdelser som drabbat många kunder eller överträdelser som pågått under lång tid. Även den omständigheten att överträdelsen har orsakat en stor ekonomisk skada för kunden kan vara av betydelse.

Av *andra stycket* framgår att sanktionsavgift inte ska tas ut i ringa fall. Bestämmelsen innebär att det inte ska beslutas om sanktionsavgift i de fall där det kan framstå som oproportionerligt och stötande.

Enligt *tredje stycket* kan sanktionsavgiften även sättas ned helt eller delvis, om det skulle vara oskäligt att ta ut den med det belopp som annars skulle ha beslutats, exempelvis till följd av en allvarlig sjukdom eller något annat personligt förhållande hos näringsidkaren.

6 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer prövar frågor om sanktionsavgift.

En sanktionsavgift får inte beslutas senare än fem år från den tidpunkt då överträdelsen upphörde.

En beslutad sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Paragrafen innehåller bestämmelser om påförande av sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1 och 6.3.3.

Av *första stycket* framgår att frågor om sanktionsavgift prövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer. Myndigheten kan således, med tillämpning av 5 §, besluta att ta ut en sanktionsavgift till ett visst belopp och därmed även pröva om förutsättningar finns för hel eller delvis befrielse från avgiften.

I *andra stycket* anges när en sanktionsavgift senast får beslutas. Beslutet måste fattas inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

Tredje stycket innehåller en bestämmelse om preskription. Sanktionsavgiften preskriberas om verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Med verkställighet avses faktiska verkställighetsåtgärder. Preskriptionen är absolut. Det betyder att fullgörande inte kan krävas efter det att fem år har gått sedan beslutet fick laga kraft, även om verkställighet har skett under femårsperioden avseende en del av sanktionsavgiften. Det som preskriberas är den del av avgiften som ännu inte har drivits in.

7 § En sanktionsavgift ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer inom trettio dagar efter det att beslutet har fått laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Beslutet om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom denna tid.

Om en avgift inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Paragrafen anger när och till vem sanktionsavgiften ska betalas liksom vad myndigheten ska iaktta när avgiften inte betalas inom rätt tid. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

I *första stycket* anges att sanktionsavgiften ska betalas inom trettio dagar från det att beslutet har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken om avgiften inte betalas inom denna tid. Sanktionsavgiften ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer.

I *andra stycket* anges att sanktionsavgiften ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer. Den myndigheten ska lämna avgiften för indrivning om den inte betalas inom angiven tid. Vidare lämnas en upplysning om att bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Överklagande

8 § Beslut om sanktionsavgift enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av beslut enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1.

Ikraftträdandebestämmelse

Ikraftträdandebestämmelsen anger att lagen träder i kraft den 1 mars 2019. Övervägandena finns i avsnitt 7.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2018/302

av den 28 februari 2018

om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bostättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING,

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) För att förverkliga den inre marknads fulla potential som ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för bland annat varor och tjänster är tryggad, räcker det inte med att avskaffa enbart statliga hinder mellan medlemsstaterna. Ett sådant avskaffande kan sättas ur spel genom att privata aktörer inför hinder som inte är förenliga med friheterna på den inre marknaden. Detta inträffar när näringsidkare som bedriver verksamhet i en medlemsstat blockerar eller begränsar åtkomsten till sina onlinegränssnitt, såsom webbplatser och appar, för kunder från andra medlemsstater som vill ingå gränsöverskridande transaktioner (så kallad *geoblockering*). Det inträffar också när vissa näringsidkare tillämpar andra allmänna villkor för åtkomst till sina varor och tjänster för sådana kunder från andra medlemsstater, både online och offline. Även om sådan särbehandling i vissa fall kan vara objektivt motiverad innebär somliga näringsidkares metoder i andra fall att åtkomst till varor eller tjänster nekas eller begränsas för kunder som vill ingå gränsöverskridande transaktioner, eller att somliga näringsidkare tillämpar olika allmänna villkor för åtkomst i detta avseende, som inte är objektivt motiverade.
- (2) Det finns olika bakomliggande orsaker till att företag, särskilt mikroföretag och små och medelstora företag, tillämpar olika allmänna villkor för åtkomst. I många fall bidrar skilda rättsliga förutsättningar, den osäkerhet om rättsläget som detta skapar, de därmed förknippade riskerna med avseende på tillämpliga lagar om konsumentskydd, miljö- eller märkningslagstiftning, beskattnings- och skattefrågor, leveranskostnader eller språkkrav till näringsidkares ovilja att inleda affärsrelationer med kunder från andra medlemsstater. I andra fall

⁽¹⁾ EUT C 34, 2.2.2017, s. 93.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 6 februari 2018 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 27 februari 2018.

delar näringsidkare på ett konstgjort sätt upp den inre marknaden längs inre gränser och hämmar den fria rörligheten för varor och tjänster, vilket begränsar kundernas rättigheter och hindrar dem från att dra fördel av större valmöjligheter och optimala villkor. Sådana diskriminerande metoder är en viktig bidragande faktor till att de gränsöverskridande transaktionerna är relativt få inom unionen, även inom elektronisk handel, vilket hindrar den inre marknaden från att uppnå sin fulla tillväxtpotential. Därför bör denna förordning förtydliga i vilka situationer sådan särbehandling inte kan vara motiverad och därigenom ge alla som deltar i gränsöverskridande transaktioner klarhet och säkerhet om rättsläget och säkerställa att regler om icke-diskriminering kan tillämpas och genomdrivas på ett verkningfullt sätt inom hela den inre marknaden. Att undanröja omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort skulle kunna främja tillväxt och ge konsumenterna större valmöjligheter på hela den inre marknaden.

- (3) Denna förordning syftar till att åtgärda omotiverad geoblockering genom att undanröja vissa hinder för den inre marknadens funktion. Hänsyn måste dock tas till att många skillnader i medlemsstaternas lagstiftning, såsom de som resulterar i olika nationella normer eller en avsaknad av ömsesidigt erkännande eller harmonisering på unionsnivå, fortfarande utgör betydande hinder för den gränsöverskridande handeln. Dessa hinder fortsätter att orsaka fragmentering av den inre marknaden som ofta får till följd att näringsidkare använder sig av geoblockering. Europaparlamentet, rådet och kommissionen bör därför fortsätta att ta itu med dessa hinder i syfte att minska marknadsfragmenteringen och fullborda den inre marknaden.
- (4) Enligt artikel 20 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG⁽¹⁾ ska medlemsstaterna se till att tjänsteleverantörer som är etablerade i unionen inte behandlar tjänstemottagare olika på grundval av deras nationalitet eller bosättningsort. Den bestämmelsen har emellertid inte haft full verkan när det gäller att bekämpa diskriminering och har inte i tillräcklig utsträckning minskat osäkerheten om rättsläget. Denna förordning syftar till att ytterligare klargöra artikel 20 i direktiv 2006/123/EG genom att ange vissa situationer där särbehandling på grund av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort inte kan motiveras med hänvisning till den bestämmelsen. Denna förordning bör dock ha företräde i de fall där konflikt uppstår med bestämmelserna i direktiv 2006/123/EG. Dessutom kan omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort också uppstå som en följd av agerande av näringsidkare som är etablerade i tredjeländer, en situation som inte omfattas av det direktivet.
- (5) De riktade åtgärder som anges i denna förordning, som fastställer tydliga, enhetliga och verkningfulla bestämmelser om ett utvalt antal frågor, är nödvändiga för att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl och för att främja tillgång till och den fria rörligheten för varor och tjänster i hela unionen utan diskriminering på grund av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Åtgärderna bör syfta till att öka kundernas valmöjligheter och åtkomst till varor och tjänster, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till näringsidkarnas frihet att formulera sin affärspolicy i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.
- (6) Denna förordning syftar till att förhindra diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, inklusive omotiverad geoblockering, vid gränsöverskridande transaktioner mellan en näringsidkare och en kund som rör försäljning av varor och tillhandahållande av tjänster inom unionen. Målet med förordningen är att motverka både direkt och indirekt diskriminering. Målet med förordningen är alltså även att omfatta omotiverad särbehandling på grundval av andra särskiljande kriterier som leder till samma resultat som tillämpningen av kriterier som direkt grundar sig på kunders nationalitet eller bosättningsort – oavsett om den berörda kunden permanent eller tillfälligt befinner sig i en annan medlemsstat – eller etableringsort. Sådana andra kriterier kan i synnerhet tillämpas på grundval av information som anger var kunderna fysiskt befinner sig, såsom den IP-adress som används för åtkomst till ett onlinegränssnitt, den adress som uppges för varuleveransen, valet av språk eller den medlemsstat där kundens betalningsinstrument har utfärdats.
- (7) Denna förordning bör inte tillämpas i situationer som är rent interna för en medlemsstat, där alla relevanta aspekter av transaktionen är begränsade till en enda medlemsstat, i synnerhet kundens eller näringsidkarens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, platsen för utförande, det betalningsmedel som används vid transaktionen eller erbjudandet samt användningen av ett onlinegränssnitt.
- (8) En del rättsliga och administrativa hinder för näringsidkare har avskaffats runt om i unionen för vissa tjänstesektorer som en följd av tillämpningen av direktiv 2006/123/EG. Följaktligen bör det säkerställas att det

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

materiella tillämpningsområdet för denna förordning är förenligt med tillämpningsområdet för direktiv 2006/123/EG. I enlighet med detta bör denna förordning tillämpas bland annat på icke-audiovisuella tjänster som levereras elektroniskt och som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättskyddade verk eller annat skyddat innehåll, dock med förbehåll för det särskilda undantag och den efterföljande utvärdering av det undantaget som föreskrivs i denna förordning. Audiovisuella tjänster, inklusive tjänster som främst syftar till att ge åtkomst till sändningar av idrottsevenemang och som tillhandahålls på grundval av exklusiva territoriella licenser är undantagna från denna förordnings tillämpningsområde. Åtkomst till finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag, däribland betaltjänster, bör därför också undantas, utan att det påverkar tillämpningen av denna förordnings bestämmelser om icke-diskriminering vid betalningar.

- (9) Diskriminering kan också förekomma när det gäller tjänster inom transportsektorn, i synnerhet vid försäljning av biljetter för persontransport. Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1008/2008 (⁽¹⁾), (EU) nr 1177/2010 (⁽²⁾) och (EU) nr 181/2011 (⁽³⁾) innehåller i det avseendet emellertid redan omfattande diskrimineringsförbud som omfattar alla diskriminerande metoder som den här förordningen syftar till att åtgärda. Avsikten är vidare att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 (⁽⁴⁾) inom en snar framtid ska ändras i detta avseende. Tjänster inom transportsektorn bör av denna orsak, och för att säkerställa förenlighet med tillämpningsområdet för direktiv 2006/123/EG, inte omfattas av den här förordningen.
- (10) Om en näringsidkare erbjuder ett paket som kombinerar flera tjänster, eller ett paket av varor i kombination med tjänster, och en eller flera av dessa tjänster skulle ha omfattats av denna förordning om de hade erbjudits separat medan en eller flera andra tjänster inte skulle ha gjort det, bör den näringsidkaren antingen rätta sig efter de förbud som fastställs i denna förordning med avseende på hela paketet, eller åtminstone separat erbjuda tjänster som omfattas av denna förordning, om kunderna erbjuds de tjänsterna separat av samma näringsidkare. Näringsidkare som tillhandahåller en tjänst eller en vara separat utanför ett paket bör även i fortsättningen ha frihet att bestämma vilket pris som ska gälla för en sådan tjänst eller vara utanför ett paket, förutsatt att de inte tillämpar olika prissättning av skäl som rör nationalitet, bostättningsort eller etableringsort.
- (11) Denna förordning bör inte påverka de tillämpliga reglerna på skatteområdet, eftersom fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) anger en specifik grund för åtgärder på unionsnivå när det gäller skattefrågor.
- (12) Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 (⁽⁵⁾) får valet av tillämplig lag på ett avtal mellan en konsument och en näringsidkare som bedriver sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort, eller som på något sätt riktar sin verksamhet till det landet, eller till flera länder inbegripet det landet, inte medföra att konsumenten berövas det skydd som tillförsäkras denne genom bestämmelser som enligt lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort inte kan avtalas bort. Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 (⁽⁶⁾) får konsumenten, i frågor som rör ett avtal mellan en konsument och en person som bedriver affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i den medlemsstat där konsumenten har hemvist eller som på något sätt riktar sådan verksamhet till den medlemsstaten, eller till flera stater inbegripet den medlemsstaten, väcka talan mot den andra avtalsparten vid domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har hemvist, och talan mot en konsument får väckas endast vid de domstolarna.
- (13) Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av unionsrätt i fråga om civilrättsligt samarbete, i synnerhet inte de bestämmelser om tillämplig lag för avtalsförpliktelser och domstols behörighet som fastställs i förordningarna (EG) nr 593/2008 och (EU) nr 1215/2012. I synnerhet bör den omständigheten att en

(¹) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (EUT L 293, 31.10.2008, s. 3).

(²) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 334, 17.12.2010, s. 1).

(³) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 55, 28.2.2011, s. 1).

(⁴) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 av den 23 oktober 2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (EUT L 315, 3.12.2007, s. 14).

(⁵) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

(⁶) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

näringsidkare följer den här förordningen inte i sig tolkas som att näringsidkaren riktar verksamhet till konsumentens medlemsstat i den mening som avses i artikel 6.1 b i förordning (EG) nr 593/2008 och i artikel 17.1 c i förordning (EU) nr 1215/2012. Vid fastställande av tillämplig lag och behörig domstol bör därför den omständigheten att näringsidkaren inte blockerar eller begränsar åtkomsten till ett onlinegränssnitt för konsumenter från en annan medlemsstat, inte tillämpar olika allmänna villkor för åtkomst i de fall som anges i denna förordning eller inte tillämpar olika villkor för betalningstransaktioner inom det utbud av betalningsmedel som näringsidkaren godtagit inte i sig anses innebära att "näringsidkaren riktar sin verksamhet till konsumentens medlemsstat". Inte heller bör en näringsidkare enbart på dessa grunder anses rikta verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller hemvist, om näringsidkaren tillhandahåller konsumenten information och stöd efter ingåendet av det avtal som är resultatet av att näringsidkaren följer den här förordningen.

- (14) När det gäller innebörden i och tillämpningen av begreppet *tjänster som levereras elektroniskt* enligt definitionen i denna förordning är det viktigt att skapa säkerhet om rättsläget och säkerställa samstämmighet med unionsrätten i fråga om mervärdesskatt, som gör det möjligt för näringsidkaren att deklarerar och betala mervärdesskatt på ett förenklat sätt via en gemensam kontaktpunkt (VAT Mini-One-Stop-Shop, nedan kallad MOSS-tjänsten) i enlighet med bestämmelserna om den särskilda ordningen för icke-etablerade beskattningsbara personer, i rådets direktiv 2006/112/EG⁽¹⁾ och rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011⁽²⁾. På grund av den snabba tekniska och kommersiella utvecklingen bör begreppet *tjänster som levereras elektroniskt* definieras på ett tekniskt neutralt sätt, genom hänvisning till sådana tjänsters huvudsakliga egenskaper på ett sätt som är förenligt med definitionen i artikel 7.1 i genomförandeförordning (EU) nr 282/2011. Vid tolkningen och tillämpningen av den definitionen bör följaktligen vederbörlig hänsyn tas till de ytterligare specifikationerna i bilaga II till direktiv 2006/112/EG och i artikel 7.2 och 7.3 i, och bilaga I till, genomförandeförordning (EU) nr 282/2011, i den mån de tjänster som förtecknas i de bestämmelserna omfattas av tillämpningsområdet för den här förordningen.
- (15) De diskriminerande metoder som denna förordning söker åtgärda kommer vanligen till uttryck i allmänna villkor och andra upplysningar som fastställs och tillämpas av den berörde näringsidkaren eller för dennes räkning, som ett förhandsvillkor för åtkomst till varorna eller tjänsterna i fråga, och som görs tillgängliga för allmänheten. Sådana allmänna villkor för åtkomst omfattar bland annat priser, betalningsvillkor och leveransvillkor. De kan göras tillgängliga för allmänheten av näringsidkaren eller för dennes räkning på olika sätt, såsom genom information i reklamannonser, på webbplatser, i dokumentation som föregår ett avtal eller i avtalshandlingar. Sådana allmänna villkor för åtkomst är tillämpliga om näringsidkaren och kunden inte genom ett individuellt förhandlat avtal har kommit överens om något annat. Villkor som förhandlas fram individuellt mellan näringsidkaren och kunderna bör inte anses vara allmänna villkor för åtkomst i den mening som avses i denna förordning.
- (16) Konsumenter och företag, i synnerhet mikroföretag och små och medelstora företag, befinner sig ofta i en liknande situation när de som slutanvändare köper varor eller tjänster enligt allmänna villkor för åtkomst. Följaktligen bör både konsumenter och företag skyddas mot diskriminering av skäl som rör nationalitet, bostättningsort eller etableringsort när de utgör kunder i den mening som avses i denna förordning. Detta skydd bör dock inte omfatta kunder som köper en vara eller en tjänst för att därefter sälja den vidare, omvandla den, bearbeta den, hyra ut den eller lägga ut den på underentreprenad, eftersom det skulle påverka distributionssystem som används allmänt företag emellan, vilka ofta förhandlas fram bilateralt och är direkt knutna till affärsstrategier, både uppströms och nedströms. Exempel på sådana system är selektiv distribution och ensamåterförsäljning, som i allmänhet gör det möjligt för tillverkare att välja återförsäljare, under förutsättning att konkurrensreglerna följs. Denna förordning bör därför inte påverka icke-diskriminerande metoder som tillämpas av näringsidkare i syfte att begränsa transaktioner, eller upprepade transaktioner, för att hindra företag från att köpa kvantiteter som överstiger deras interna behov, med vederbörlig hänsyn till företagets storlek, i syfte att fastställa huruvida inköpet enbart är avsett för slutanvändning.
- (17) Diskriminerande behandling i samband med transaktioner som rör försäljning av varor eller tillhandahållande av tjänster inom unionen får samma följder för kunderna och den inre marknaden oavsett om en näringsidkare är etablerad i en medlemsstat eller i ett tredjeland. Därför, och för att säkerställa att samma krav gäller för alla konkurrerande näringsidkare på denna punkt, bör denna förordning tillämpas likvärdigt på alla näringsidkare, även internetbaserade marknadsplatser, som bedriver verksamhet inom unionen.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 77, 23.3.2011, s. 1).

- (18) I syfte att öka kundernas möjligheter att få åtkomst till information om försäljning av varor och tillhandahållande av tjänster inom den inre marknaden och för att öka transparensen, även när det gäller priser, bör näringsidkare inte, vare sig genom tekniska åtgärder eller på annat sätt, hindra kunder från att få fullständig och likvärdig åtkomst till onlinegränssnitt, inbegripet i form av mobila applikationer, på grund av deras nationalitet, bostättningsort eller etableringsort. Tekniska åtgärder som hindrar sådan åtkomst kan i synnerhet omfatta teknik som används för att fastställa var kunden befinner sig fysiskt, däribland genom att spåra denna plats med hjälp av en IP-adress eller koordinater som erhållits via ett globalt system för satellitnavigering. Förbudet mot diskriminering med avseende på åtkomst till onlinegränssnitt bör dock inte förstås som att näringsidkare åläggs en skyldighet att ingå transaktioner med kunder.
- (19) För att säkerställa likvärdig behandling av kunder och undvika diskriminering i enlighet med kraven i denna förordning bör näringsidkare inte utforma sina onlinegränssnitt eller tillämpa tekniska hjälpmedel på ett sätt som i praktiken inte skulle låta kunder från andra medlemsstater slutföra sina beställningar på ett enkelt sätt.
- (20) Vissa näringsidkare har olika versioner av sina onlinegränssnitt för kunder från olika medlemsstater. Detta bör förbli möjligt, men omdirigering av kunder från en version av onlinegränssnittet till en annan utan deras uttryckliga medgivande bör förbjudas. Näringsidkare bör inte vara skyldiga att kräva en kunds uttryckliga medgivande varje gång kunden besöker samma onlinegränssnitt. När kunden väl har gett sitt uttryckliga medgivande – exempelvis genom att ange en preferens med avseende på ett personligt konto – bör det uttryckliga medgivandet anses vara giltigt för varje efterföljande besök av samma kund på samma onlinegränssnitt. Det bör vara möjligt för kunden att återkalla ett sådant medgivande när som helst. Alla versioner av onlinegränssnittet bör även i fortsättningen alltid finnas lättillgängliga för kunden.
- (21) I vissa fall kan det vara nödvändigt att blockera eller begränsa åtkomsten eller att utan kundens uttryckliga medgivande omdirigera denne till en alternativ version av ett onlinegränssnitt av skäl som rör kundens nationalitet, bostättningsort eller etableringsort för att säkerställa efterlevnad av ett rättsligt krav i unionsrätten, eller i en medlemsstats lagstiftning i enlighet med unionsrätten, som gäller för näringsidkaren till följd av dennes verksamhet i den medlemsstaten. Sådant lagstiftning kan begränsa kundernas åtkomst till vissa varor eller tjänster, till exempel genom att förbjuda visning av ett visst innehåll i vissa medlemsstater. Näringsidkare bör inte hindras från att efterleva sådana krav och bör därför kunna blockera eller begränsa åtkomst eller omdirigera vissa kunder eller kunder på vissa territorier till ett onlinegränssnitt i den utsträckning detta är nödvändigt av denna orsak. Ingenting i denna förordning syftar till att begränsa ytrandefriheten och mediernas frihet och mångfald, inklusive tryckfriheten, såsom dessa garanteras i unionen och i medlemsstaterna, i synnerhet genom artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*).
- (22) I ett antal specifika situationer kan skillnader i behandlingen av kunder genom tillämpning av allmänna villkor för åtkomst, bland annat direkt vägran att sälja varor eller att tillhandahålla tjänster av skäl som rör kundens nationalitet, bostättningsort eller etableringsort, inte objektivt motiveras. I de situationerna bör all sådan diskriminering vara förbjuden, och kunderna bör följaktligen ha rätt att, enligt de särskilda villkor som fastställs i denna förordning, ingå transaktioner på samma villkor som en lokal kund, och de bör få fullständig och likvärdig åtkomst till alla olika varor och tjänster som erbjuds oavsett deras nationalitet, bostättningsort eller etableringsort. Näringsidkare bör därför vid behov vidta åtgärder för att säkerställa efterlevnad av det förbudet mot diskriminering om de berörda kunderna annars skulle utestängas från en sådan fullständig och likvärdig åtkomst.
- (23) Den första av dessa situationer är den där näringsidkaren säljer varor och dessa levereras till en medlemsstat till vilken näringsidkaren erbjuder leverans enligt sina allmänna villkor för åtkomst, eller hämtas på en plats som avtalats mellan näringsidkaren och kunden i en medlemsstat där näringsidkaren erbjuder ett sådant alternativ i sina allmänna villkor för åtkomst. I den situationen bör kunden kunna köpa varor på exakt samma villkor, inklusive pris- och leveransvillkor, som liknande kunder som är bosatta eller etablerade i den medlemsstat dit varorna levereras eller där varorna hämtas. Det kan innebära att utländska kunder måste hämta varorna i den medlemsstaten eller i en annan medlemsstat dit näringsidkaren levererar varorna eller att de på egen hand måste ordna med den gränsöverskridande leveransen av varorna. I denna situation behöver näringsidkaren, i enlighet med direktiv 2006/112/EG, inte registrera sig för mervärdesskatt i kundens medlemsstat.

- (24) Den andra situationen är den där näringsidkaren tillhandahåller tjänster som levereras elektroniskt. I detta fall krävs ingen fysisk leverans, eftersom tjänsterna levereras elektroniskt. Näringsidkaren kan deklarerar och betala mervärdesskatt på ett förenklat sätt i enlighet med de regler som är tillämpliga för MOSS-tjänsten och som anges i genomförandeförordning (EU) nr 282/2011. Tjänster som levereras elektroniskt innefattar till exempel molntjänster, datalagringstjänster, webbhotell, brandväggar, sökverktyg och internetkataloger.
- (25) Slutligen är tillämpningen av olika allmänna villkor för åtkomst av skäl som rör kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort inte heller motiverad i en situation där näringsidkaren tillhandahåller tjänster och kunden tar emot tjänsterna på en fysisk plats, exempelvis i näringsidkarens lokaler eller på en annan specifik plats där näringsidkaren erbjuder tillhandahållande av tjänster inom det territorium där näringsidkaren bedriver verksamhet. Dessa situationer gäller tillhandahållande av andra tjänster än tjänster som levereras elektroniskt, såsom hotellövernattnings, idrottsvenemang, biluthyrning och inträdesbiljetter till musikfestivaler eller nöjesparker. I dessa situationer behöver näringsidkaren inte registrera sig för mervärdesskatt i en annan medlemsstat eller ordna med gränsöverskridande varuleverans.
- (26) I alla dessa situationer – där en näringsidkare inte bedriver verksamhet i konsumentens medlemsstat eller inte riktar sin verksamhet dit – medför efterlevnaden av denna förordning, i enlighet med bestämmelserna om tillämplig lag för avtalsförpliktelser och behörighet i förordningarna (EG) nr 593/2008 och (EU) nr 1215/2012, inga merkostnader för näringsidkaren kopplade till domstols behörighet eller skillnader i tillämplig lag. Om näringsidkaren däremot bedriver verksamhet i konsumentens medlemsstat eller riktar sin verksamhet dit har näringsidkaren visat en avsikt att etablera affärsrelationer med konsumenter från den medlemsstaten och har således kunnat ta sådana kostnader i beaktande.
- (27) Förbudet mot diskriminering av kunder enligt denna förordning bör inte förstås som att det hindrar näringsidkare från att erbjuda varor eller tjänster i olika medlemsstater eller till vissa kundgrupper genom riktade erbjudanden och olika allmänna villkor för åtkomst, bland annat genom att inrätta landspecifika onlinegränssnitt. Dock bör näringsidkare i sådana situationer alltid behandla sina kunder på ett icke-diskriminerande sätt, oavsett deras nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, när en kund vill dra nytta av sådana erbjudanden och allmänna villkor för åtkomst. Förbudet bör inte förstås som att det hindrar tillämpning av allmänna villkor för åtkomst som skiljer sig åt av andra skäl, till exempel medlemskap i en viss organisation eller bidrag till näringsidkaren, om dessa skäl saknar koppling till nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Inte heller bör förbudet förstås som att det hindrar näringsidkarnas frihet att på icke-diskriminerande grund erbjuda olika villkor, inbegripet olika priser, på olika försäljningsställen, såsom butiker och webbplatser, eller att rikta specifika erbjudanden till enbart ett visst territorium inom en medlemsstat.
- (28) Förbudet bör inte heller förstås som att det påverkar tillämpningen av någon territoriell eller annan begränsning när det gäller eventuell kundassistans eller produktservice efter försäljningen som näringsidkaren erbjuder kunden. Denna förordning bör därför inte förstås som att den ålägger en skyldighet att leverera varor över gränserna till en annan medlemsstat i fall där näringsidkaren inte annars skulle erbjuda sina kunder möjlighet till sådana leveranser. Den bör inte heller förstås som att den föreskriver en skyldighet att stå för kostnader för porto och transporter samt monterings- och demonteringskostnader utöver vad som har överenskommit i avtal i enlighet med unionsrätt och nationell rätt. Tillämpningen av denna förordning bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG⁽¹⁾ och 2011/83/EU⁽²⁾.
- (29) Enbart den omständigheten att denna förordning efterlevs bör inte i sig medföra en skyldighet för en näringsidkare att uppfylla utomobligatoriska nationella rättsliga krav som rör respektive varor och tjänster i kundens medlemsstat, såsom märkningskrav eller sektorsspecifika krav, eller att informera kunderna om sådana krav.
- (30) Näringsidkare som omfattas av den särskilda ordning som föreskrivs i avdelning XII kapitel 1 i direktiv 2006/112/EG är inte skyldiga att betala mervärdesskatt i den medlemsstat där de är etablerade. När dessa näringsidkare tillhandahåller tjänster som levereras elektroniskt skulle ett förbud mot att tillämpa olika allmänna

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier (EGT L 171, 7.7.1999, s. 12).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

villkor för åtkomst av skäl som rör kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort innebära ett krav för dem att registrera sig för redovisning av mervärdesskatt i andra medlemsstater som skulle kunna medföra merkostnader, vilket skulle vara en oproportionerlig börda med tanke på de berörda näringsidkarnas storlek och egenskaper. Därför bör dessa näringsidkare undantas från det förbudet så länge en sådan ordning är tillämplig.

- (31) I alla dessa situationer kan näringsidkare i vissa fall vara förhindrade att sälja varor eller tillhandahålla tjänster till vissa kunder eller till kunder på vissa territorier av skäl som rör kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, till följd av ett specifikt förbud eller krav som fastställs i unionsrätten eller i medlemsstaternas lagstiftning i enlighet med unionsrätten. Medlemsstaternas lagstiftning kan också kräva, i enlighet med unionsrätten, att näringsidkare iakttar vissa regler om prissättning av böcker. Näringsidkare bör inte hindras från att efterleva sådan lagstiftning i den utsträckning det är nödvändigt.
- (32) Enligt unionsrätten är näringsidkare i princip fria att besluta vilka betalningsmedel de vill godta. I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366⁽²⁾ är näringsidkare som godtar ett kortbaserat betalningsinstrument av ett specifikt märke och av en specifik kategori inte skyldiga att godta kort ur samma kategori men av andra märken eller kort ur andra kategorier men av samma märke. Näringsidkare som godtar ett debetkort av ett visst märke är således inte skyldiga att godta ett kreditkort av samma märke, och de är heller inte skyldiga att godta företagskreditkort av ett visst märke bara för att de godtar konsumentkreditkort av samma märke. På samma sätt är näringsidkare som använder betalningsinitieringstjänster enligt definitionen i direktiv (EU) 2015/2366 inte skyldiga att godta betalningen om detta kräver att ett nytt eller ändrat avtal ingås med en leverantör av betalningsinitieringstjänster. När näringsidkarna väl har gjort sitt val i detta avseende bör de dock inte diskriminera kunder inom unionen genom att neka vissa transaktioner, eller genom att på annat sätt tillämpa vissa andra betalningsvillkor för dessa transaktioner av skäl som rör kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. I detta specifika sammanhang bör även sådan omotiverad särbehandling av skäl som rör den plats där betalkontot finns, betaltjänstleverantörens etableringsort eller betalningsinstrumentets utfärdandeort inom unionen förbjudas uttryckligen. Man bör dessutom komma ihåg att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012⁽³⁾ redan förbjuder alla betalningsmottagare, även näringsidkare, att kräva att bankkonton ska finnas i en viss medlemsstat för att en betalning i euro ska godtas. Näringsidkaren bör även i fortsättningen ha rätt att ta ut icke-diskriminerande avgifter för användning av ett betalningsinstrument, med förbehåll för vad som följer av unionsrätten. Denna rättighet gäller vidare med de begränsningar som medlemsstaterna infört i enlighet med artikel 6.2.5 i direktiv (EU) 2015/2366.
- (33) Genom direktiv (EU) 2015/2366 infördes strikta säkerhetskrav för initiering och hantering av elektroniska betalningar. Dessa krav minskar risken för bedrägeri för alla nya och mer traditionella betalningsmedel, speciellt onlinebetalningar. Betaltjänstleverantörer måste tillämpa så kallad stark kundautentisering, det vill säga ett autentiseringsförfarande som styrker identiteten för användaren av en betaltjänst eller den som gör betalningstransaktionen. För distansbetalningar, såsom onlinebetalningar, är säkerhetskraven ännu högre, med krav på en dynamisk länk till transaktionsbeloppet och betalningsmottagarens konto, för att skydda användaren ytterligare genom att minimera riskerna i händelse av misstag eller bedrägeriförsök. Som ett resultat av dessa krav har risken för betalningsbedrägeri i samband med inhemska och gränsöverskridande köp minskat avsevärt. I situationer där det inte finns några andra medel tillgängliga för näringsidkaren för att minska risken för utebliven betalning från kundernas sida, inbegripet i synnerhet vid svårigheter i samband med bedömningen av kundens kreditvärdighet, bör näringsidkare emellertid ha möjlighet att vänta med leveransen av varan eller tillhandahållandet av tjänsten tills de har fått en bekräftelse på att betalningstransaktionen har initierats på rätt sätt. Vid autogirering bör näringsidkare ha möjlighet att begära förskotts betalning via girering innan varan avsänds eller tjänsten tillhandahålls. Särbehandling bör dock grunda sig endast på objektiva och väl motiverade skäl.
- (34) Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av konkurrensreglerna, särskilt artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Särskilt bör denna förordning, och i synnerhet dess bestämmelser om åtkomst till varor eller tjänster,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EUT L 123, 19.5.2015, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

inte påverka avtal som begränsar aktiv försäljning i den mening som avses i kommissionens förordning (EU) nr 330/2010 (¹). Avtal som ålägger näringsidkare skyldigheter att inte bedriva passiv försäljning med avseende på vissa kunder eller kundgrupper på vissa territorier ses i allmänhet som konkurrensbegränsande och kan normalt sett inte undantas från det förbud som anges i artikel 101.1 i EUF-fördraget. I fall då ett sådant undantag emellertid är tillämpligt, eller då avtalsmässiga begränsningar inte omfattas av artikel 101 i EUF-fördraget, finns det en risk att de kan användas för att kringgå bestämmelserna i den här förordningen. De relevanta bestämmelserna i sådana avtal bör därför automatiskt vara ogiltiga om de ålägger näringsidkare skyldigheter att agera på ett sätt som strider mot de förbud som anges i den här förordningen om åtkomst till onlinegränssnitt, åtkomst till varor eller tjänster och betalning. Exempel på sådana bestämmelser är avtalsmässiga begränsningar som hindrar en näringsidkare från att tillgodose beställningar som enskilda kunder själva tar initiativ till i fråga om försäljning av varor, utan leverans, till ett område utanför det som näringsidkaren tilldelats genom avtal, av skäl som rör kunders nationalitet, bostättningsort eller etableringsort.

- (35) Medlemsstaterna bör utse ett eller flera organ som ska ansvara för att vidta effektiva åtgärder för att säkerställa efterlevnad av denna förordning. Dessa organ, som kan inbegripa domstolar eller administrativa myndigheter, bör ha de befogenheter som krävs för att förelägga näringsidkare att följa denna förordning. Medlemsstaterna bör också se till att effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder kan vidtas mot näringsidkare i händelse av överträdelse av denna förordning.
- (36) Konsumenter bör ha möjlighet att vända sig till ansvariga myndigheter – däribland, om så är lämpligt, de organ som inrättats enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 524/2013 (²) – för att få stöd som underlättar lösningen av tvister med näringsidkare som uppstår vid tillämpningen av den här förordningen.
- (37) Denna förordning bör regelbundet utvärderas så att ändringar kan föreslås vid behov. Sådana utvärderingar bör beakta de övergripande effekterna av denna förordning på den inre marknaden och på den gränsöverskridande handeln. Den första utvärderingen bör fokusera på att bedöma en eventuell utvidgning av förbudet mot olika allmänna villkor för åtkomst till tjänster som levereras elektroniskt, även sådana som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller annat skyddat innehåll, förutsatt att näringsidkaren har de erforderliga rättigheterna för de berörda territorierna. Utvärderingen bör också omfatta en analys av om tillämpningsområdet för denna förordning bör utvidgas till tjänster som inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2006/123/EG, med vederbörlig hänsyn till var och en av de tjänsternas särdrag.
- (38) I syfte att underlätta ett verkningfullt genomdrivande av bestämmelserna i denna förordning bör de mekanismer för säkerställande av gränsöverskridande samarbete mellan behöriga myndigheter som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (³) finnas tillgängliga också med avseende på dessa bestämmelser. Dessa mekanismer bör dock vara tillgängliga endast om kunden är en konsument, eftersom förordning (EG) nr 2006/2004 tillämpas uteslutande med avseende på lagar som skyddar konsumenters intressen. Förordning (EG) nr 2006/2004 bör därför ändras i enlighet med detta. Eftersom förordning (EG) nr 2006/2004 upphävs genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 (⁴) med verkan från och med den 17 januari 2020 bör även den förordningen ändras i syfte att bibehålla skyddet av konsumenters intressen.
- (39) För att möjliggöra talan om förbuds föreläggande i syfte att skydda konsumenternas kollektiva intressen med avseende på agerande som strider mot denna förordning, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG (⁵), bör även det direktivet ändras på så sätt att en hänvisning till denna förordning inkluderas i bilaga I till det direktivet. Konsumenter bör även uppmuntras att utnyttja de mekanismer för lösning utanför domstol av tvister om avtalsförpliktelser som härrör från avtal om onlineförsäljning eller tillhandahållande av tjänster som upprättats inom ramen för förordning (EU) nr 524/2013.

(¹) Kommissionens förordning (EU) nr 330/2010 av den 20 april 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden (EUT L 102, 23.4.2010, s. 1).

(²) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 524/2013 av den 21 maj 2013 om tvistlösning online vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (förordningen om tvistlösning online vid konsumenttvister) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 1).

(³) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen (förordningen om konsumentskyddssamarbete) (EUT L 364, 9.12.2004, s. 1).

(⁴) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 345, 27.12.2017, s. 1).

(⁵) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG av den 23 april 2009 om förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas intressen (EUT L 110, 1.5.2009, s. 30).

- (40) Näringsidkare, offentliga myndigheter och andra berörda parter bör ha tillräckligt med tid att anpassa sig till, och säkerställa efterlevnad av, bestämmelserna i denna förordning.
- (41) I syfte att uppnå målet att verkningsfullt åtgärda direkt och indirekt diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort är det lämpligt att anta en förordning, vilken är direkt tillämplig i alla medlemsstater. Detta är nödvändigt för att garantera att bestämmelserna om icke-diskriminering tillämpas på ett enhetligt sätt i hela unionen och att de träder i kraft samtidigt. Endast en förordning säkerställer den grad av klarhet, enhetlighet och säkerhet om rättsläget som är nödvändig för att göra det möjligt för kunder att fullt ut dra nytta av de bestämmelserna.
- (42) Eftersom målet för denna förordning – nämligen att förhindra direkt och indirekt diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, inbegripet omotiverad geoblockering, vid transaktioner med näringsidkare inom unionen – inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på grund av problemets gränsöverskridande natur och oklarheterna i de befintliga rättsliga ramarna, utan snarare, på grund av dess omfattning och potentiella verkningar för handeln på den inre marknaden, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (43) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheterna och de principer som erkänns i stadgan. Med denna förordning eftersträvas i synnerhet fullständig förenlighet med artiklarna 11, 16, 17 och 38 i stadgan.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Syftet med denna förordning är att bidra till en väl fungerande inre marknad genom att förhindra omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering som direkt eller indirekt grundar sig på kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, bland annat genom att ytterligare klargöra vissa situationer där särbehandling inte kan motiveras med hänvisning till artikel 20.2 i direktiv 2006/123/EG.
2. Denna förordning är inte tillämplig på rent interna situationer där alla relevanta aspekter av transaktionen är begränsade till en enda medlemsstat.
3. Denna förordning är inte tillämplig på de verksamheter som anges i artikel 2.2 i direktiv 2006/123/EG.
4. Denna förordning påverkar inte de bestämmelser som är tillämpliga på skatteområdet.
5. Denna förordning påverkar inte de bestämmelser som är tillämpliga på området för upphovsrätt och närstående rättigheter, särskilt inte de bestämmelser som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG⁽¹⁾.
6. Denna förordning påverkar inte unionsrätt som rör civilrättsligt samarbete. Efterlevnad av denna förordning ska inte tolkas som att en näringsidkare riktar sin verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller hemvist i den mening som avses i artikel 6.1 b i förordning (EG) nr 593/2008 och artikel 17.1 c i förordning (EU) nr 1215/2012. I synnerhet ska en näringsidkare som, i överensstämmelse med artiklarna 3, 4 och 5 i den här förordningen, inte blockerar eller begränsar konsumenters åtkomst till ett onlinegränssnitt, inte omdirigerar konsumenter till en version av ett onlinegränssnitt – grundat på deras nationalitet eller bosättningsort – som skiljer sig från den som konsumenterna först försökte få åtkomst till, inte tillämpar olika allmänna villkor för åtkomst vid försäljning av varor eller tillhandahållande av tjänster i situationer som fastställs i denna förordning – eller som på icke-diskriminerande grund godtar betalningsinstrument som utfärdats i en annan medlemsstat – inte, enbart på dessa grunder, anses rikta sin verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller hemvist. Inte heller ska näringsidkaren enbart på dessa grunder anses rikta sin verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller hemvist i fall då näringsidkaren tillhandahåller konsumenten information och stöd efter att ha ingått ett avtal som är en följd av att näringsidkaren efterlever denna förordning.

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EUT L 167, 22.6.2001, s. 10).

7. Artikel 20.2 i direktiv 2006/123/EG är tillämplig i den mån denna förordning inte fastställer mer specifika bestämmelser.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *tjänster som levereras elektroniskt*: tjänster som tillhandahålls via internet eller ett elektroniskt nätverk och som till sin natur är sådana att leveransen i allt väsentligt är automatiserad, kräver ett minimalt mått av mänsklig inblandning och inte kan utföras i avsaknad av informationsteknik,
2. *förmedlingsavgift*: förmedlingsavgift enligt definitionen i artikel 2.10 i förordning (EU) 2015/751,
3. *kortbaserat betalningsinstrument*: kortbaserat betalningsinstrument enligt definitionen i artikel 2.20 i förordning (EU) 2015/751,
4. *betalmärke*: betalmärke enligt definitionen i artikel 2.30 i förordning (EU) 2015/751,
5. *betalningstransaktion*: betalningstransaktion enligt definitionen i artikel 4.5 i direktiv (EU) 2015/2366,
6. *betaltjänst*: betaltjänst enligt definitionen i artikel 4.3 i direktiv (EU) 2015/2366,
7. *betaltjänstleverantör*: betaltjänstleverantör enligt definitionen i artikel 4.11 i direktiv (EU) 2015/2366,
8. *betalkonto*: betalkonto enligt definitionen i artikel 4.12 i direktiv (EU) 2015/2366,
9. *betalningsinstrument*: betalningsinstrument enligt definitionen i artikel 4.14 i direktiv (EU) 2015/2366,
10. *autogirering*: autogirering enligt definitionen i artikel 4.23 i direktiv (EU) 2015/2366,
11. *girering*: girering enligt definitionen i artikel 4.24 i direktiv (EU) 2015/2366,
12. *konsument*: en fysisk person som agerar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke,
13. *kund*: en konsument som är medborgare i eller har sin bosättningsort i en medlemsstat, eller ett företag som har sin etableringsort i en medlemsstat, och uteslutande för slutanvändning tar emot en tjänst eller köper en vara, eller avser att göra detta, inom unionen,
14. *allmänna villkor för åtkomst*: alla villkor och all annan information, även nettoförsäljningspriser, som reglerar kundernas åtkomst till varor eller tjänster som saluförs av en näringsidkare och fastställs, tillämpas och tillhandahålls allmänheten av näringsidkaren eller för dennes räkning och som är tillämpliga om näringsidkaren och kunden inte har något individuellt förhandlat avtal,
15. *varor*: lösa saker, utom saker som säljs exekutivt eller annars tvångsvis med stöd av lag,
16. *onlinegränssnitt*: mjukvara, däribland en webbplats eller en del därav och applikationer, däribland mobila applikationer, som drivs av en näringsidkare eller för dennes räkning och vars syfte är att ge kunder åtkomst till näringsidkarens varor eller tjänster i syfte att ingå en transaktion gällande dessa varor eller tjänster,
17. *tjänst*: förvärsverksamhet som egenföretagare utövar, i regel mot ekonomisk ersättning, enligt artikel 57 i EUF-fördraget,
18. *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person, offentligägd eller privatägd, som agerar för ändamål som faller inom ramen för dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke samt varje annan person som agerar i dennes namn eller för dennes räkning.

Artikel 3

Åtkomst till onlinegränssnitt

1. En näringsidkare får inte, genom användning av tekniska åtgärder eller på annat sätt, blockera eller begränsa en kunds åtkomst till sitt onlinegränssnitt av skäl som rör kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.

2. En näringsidkare får inte, av skäl som rör en kunds nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, omdirigera kunden till en version av sitt onlinegränssnitt som – genom sin utformning, det använda språket eller andra egenskaper som gör det specifikt för kunder med en viss nationalitet, bosättningsort eller etableringsort – skiljer sig från det onlinegränssnitt som kunden ursprungligen försökte få åtkomst till, såvida kunden inte gett sitt uttryckliga medgivande till en sådan omdirigering.

Om omdirigering sker med kundens uttryckliga medgivande ska den version av näringsidkarens onlinegränssnitt som kunden ursprungligen försökte få åtkomst till fortsätta att vara lättillgänglig för kunden.

3. De förbud som fastställs i punkterna 1 och 2 ska inte vara tillämpliga om blockeringen eller begränsningen av åtkomst eller omdirigeringen är nödvändig för att säkerställa efterlevnad av ett rättsligt krav som fastställs i unionsrätten, eller i en medlemsstats lagstiftning i enlighet med unionsrätten, som näringsidkarens verksamhet omfattas av.

I sådana fall ska näringsidkaren ge kunderna en tydlig och specifik förklaring till varför blockeringen eller begränsningen av åtkomst eller omdirigeringen är nödvändig för att säkerställa sådan efterlevnad. Förklaringen ska lämnas på samma språk som används i det onlinegränssnitt som kunden ursprungligen försökte få åtkomst till.

Artikel 4

Åtkomst till varor eller tjänster

1. En näringsidkare får inte tillämpa olika allmänna villkor för åtkomst till sina varor eller tjänster på grund av en kunds nationalitet, bosättningsort eller etableringsort om kunden avser att

- a) köpa varor från en näringsidkare och dessa varor levereras till en plats i en medlemsstat till vilken näringsidkaren erbjuder leverans i sina allmänna villkor för åtkomst eller hämtas på en plats, som avtalats mellan näringsidkaren och kunden, i en medlemsstat där näringsidkaren erbjuder ett sådant alternativ i sina allmänna villkor för åtkomst,
- b) ta emot tjänster som levereras elektroniskt från näringsidkaren, förutom tjänster som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller annat skyddat innehåll, inklusive försäljning av upphovsrättsskyddade verk eller skyddat innehåll i immateriell form,
- c) ta emot tjänster från en näringsidkare, förutom tjänster som levereras elektroniskt, på en fysisk plats inom territoriet för en medlemsstat där näringsidkaren bedriver verksamhet.

2. Förbudet i punkt 1 ska inte hindra näringsidkare från att erbjuda allmänna villkor för åtkomst, inbegripet försäljningspriser, som skiljer sig åt mellan medlemsstater eller inom en medlemsstat och som erbjuds kunder på ett visst territorium eller vissa kundgrupper på icke-diskriminerande grund.

3. Den omständigheten att förbudet i punkt 1 iakttas medför inte i sig att en näringsidkare är skyldig att uppfylla utomobligatoriska nationella rättsliga krav som rör respektive varor och tjänster i kundens medlemsstat eller att informera kunderna om sådana krav.

4. Förbudet i punkt 1 b ska inte tillämpas på näringsidkare som är undantagna från mervärdesskatt på grundval av bestämmelserna i avdelning XII kapitel 1 i direktiv 2006/112/EG.

5. Förbudet i punkt 1 ska inte vara tillämpligt när en specifik bestämmelse som fastställs i unionsrätten, eller i medlemsstaternas lagstiftning i enlighet med unionsrätten, hindrar näringsidkaren från att sälja varorna eller tillhandahålla tjänsterna till vissa kunder eller till kunder på vissa territorier.

När det gäller försäljning av böcker ska förbudet i punkt 1 inte hindra näringsidkare från att tillämpa andra priser för kunder på vissa territorier i den utsträckning detta krävs enligt medlemsstaternas lagstiftning i enlighet med unionsrätten.

Artikel 5

Förbud mot diskriminering av skäl som rör betalning

1. En näringsidkare får inom det utbud av betalningsmedel som denne godtar inte tillämpa olika villkor för en betalningstransaktion av skäl som rör en kunds nationalitet, boplatssort eller etableringsort, den plats där betalkontot finns, betaltjänstleverantörens etableringsort eller betalningsinstrumentets utfärdandeort inom unionen, om

- a) betalningstransaktionen görs i form av en elektronisk transaktion via girering, autogirering eller ett kortbaserat betalningsinstrument av samma betalmärke och kategori,
- b) autentiseringskraven är uppfyllda i enlighet med direktiv (EU) 2015/2366, och
- c) betalningstransaktionerna görs i en valuta som näringsidkaren godtar.

2. Om objektiva skäl föreligger ska det förbud som fastställs i punkt 1 inte hindra näringsidkaren från att vänta med leveransen av varorna eller tillhandahållandet av tjänsterna tills näringsidkaren erhållit en bekräftelse på att betalningstransaktionen har initierats på rätt sätt.

3. Förbudet i punkt 1 ska inte hindra näringsidkaren från att ta ut avgifter för användning av ett kortbaserat betalningsinstrument för vilket förmedlingsavgifter inte regleras i kapitel II i förordning (EU) 2015/751 och för de betaltjänster som inte omfattas av förordning (EU) nr 260/2012, såvida inte förbudet eller begränsningen av rätten att ta ut avgifter för användning av betalningsinstrument i enlighet med artikel 62.5 i direktiv (EU) 2015/2366 har införts i den lagstiftning i medlemsstaten som näringsidkarens transaktion omfattas av. Avgifterna får inte överstiga näringsidkarens direkta kostnader för att använda betalningsinstrumentet.

Artikel 6

Avtal om passiv försäljning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) nr 330/2010 och artikel 101 i EUF-fördraget ska den här förordningen inte påverka avtal som begränsar aktiv försäljning i den mening som avses i förordning (EU) nr 330/2010 eller avtal som begränsar passiv försäljning i den mening som avses i förordning (EU) nr 330/2010 och som avser transaktioner som inte omfattas av förbuden i artiklarna 3, 4 och 5 i den här förordningen.

2. Bestämmelser i avtal genom vilka näringsidkare åläggs skyldigheter, när det gäller passiv försäljning i den mening som avses i förordning (EU) nr 330/2010, att agera på ett sätt som strider mot förbuden i artiklarna 3, 4 och 5 i den här förordningen ska automatiskt vara ogiltiga.

Artikel 7

Genomförande

1. Varje medlemsstat ska utse ett eller flera organ som ska ansvara för att denna förordning genomförs på ett korrekt och verkningsfullt sätt.
2. Medlemsstaterna ska fastställa reglerna om tillämpliga åtgärder vid överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och säkerställa att de genomförs. Åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.
3. De åtgärder som avses i punkt 2 ska meddelas kommissionen och offentliggöras på kommissionens webbplats.

Artikel 8

Stöd till konsumenter

Varje medlemsstat ska utse ett eller flera organ som ska ansvara för att ge praktiskt stöd till konsumenter i händelse av en tvist mellan en konsument och en näringsidkare vid tillämpningen av denna förordning.

Artikel 9

Översynsklausul

1. Kommissionen ska senast den 23 mars 2020 och därefter vart femte år lägga fram en rapport om utvärderingen av denna förordning till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Kommissionen ska därvid beakta de övergripande effekterna av förordningen på den inre marknaden och på den gränsöverskridande e-handeln, däribland i synnerhet potentiella ytterligare administrativa och ekonomiska bördor för näringsidkare till följd av att det finns olika tillämpliga konsumentavtalsrättsliga system. Rapporten ska, vid behov, åtföljas av ett förslag till ändring av denna förordning, mot bakgrund av den rättsliga, tekniska och ekonomiska utvecklingen.

2. Den första av de utvärderingar som avses i punkt 1 ska utföras särskilt i syfte att bedöma denna förordnings tillämpningsområde och räckvidden av förbudet i artikel 4.1 b samt huruvida denna förordning borde tillämpas även på tjänster som levereras elektroniskt och som huvudsakligen kännetecknas av att de möjliggör åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller annat skyddat innehåll, inklusive försäljning av upphovsrättsskyddade verk eller skyddat innehåll i immateriell form, förutsatt att näringsidkaren har de erforderliga rättigheterna för de berörda territorierna.

Artikel 10

Ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG

1. I bilagan till förordning (EG) nr 2006/2004 ska följande punkt läggas till:

"22. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bostättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG (EUT L 60 I, 2.3.2018, s. 1), endast när kunden är en konsument enligt definitionen i artikel 2.12 i den förordningen."

2. I bilagan till förordning (EU) 2017/2394 ska följande punkt läggas till:

"27. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bostättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG (EUT L 60 I, 2.3.2018, s. 1), enbart när kunden är en konsument enligt definitionen i artikel 2.12 i den förordningen."

3. I bilaga 1 till direktiv 2009/22/EG ska följande punkt läggas till:

"16. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bostättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG (EUT L 60 I, 2.3.2018, s. 1)."

Artikel 11

Slutbestämmelser

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 3 december 2018.

2. Artikel 6 ska dock tillämpas på bestämmelser i avtal som ingåtts före den 2 mars 2018 och som följer artikel 101 i EUF-fördraget och eventuella likvärdiga bestämmelser i nationell konkurrensrätt från och med den 23 mars 2020.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 28 februari 2018.

På Europaparlamentets vägnar

L. PAVLOVA

Ordförande

På rådets vägnar

A. TAJANI

Ordförande

Uttalande från kommissionen

Kommissionen tar del av den text till artikel 9 som Europaparlamentet och rådet kommit överens om.

Kommissionen vill i detta sammanhang, utan att det påverkar dess initiativrätt i enlighet med fördraget, bekräfta att den i överensstämmelse med artikel 9 i sin första utvärdering av denna förordning, som görs inom två år efter det att denna förordning träder i kraft, kommer att ingående bedöma hur förordningen har genomförts och bidragit till att den inre marknaden fungerar effektivt. När kommissionen gör detta kommer den att beakta de stigande förväntningarna från konsumenternas sida, särskilt från konsumenter som inte har åtkomst till upphovsrättsskyddade tjänster.

Som en del av utvärderingen kommer den också att genomföra en omfattande analys av genomförbarheten och möjliga kostnader och fördelar till följd av eventuella ändringar av förordningens tillämpningsområde, i synnerhet vad gäller en eventuell strykning av undantaget för tjänster som levereras elektroniskt, andra än tjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade produkter, från bestämmelserna i artikel 4.1 b, då näringsidkaren har de erforderliga rättigheterna för de berörda territorierna, med vederbörlig hänsyn till de sannolika effekter som en utvidgning av förordningens tillämpningsområde skulle ha på konsumenter och företag samt de berörda sektorerna i hela Europeiska unionen. Kommissionen kommer också att noggrant analysera huruvida det i andra sektorer, inklusive de som inte omfattas av direktiv 2006/123/EG, vilka också undantas från denna förordnings tillämpningsområde i enlighet med artikel 1.3, exempelvis tjänster inom transportsektorn och audiovisuella tjänster, fortfarande finns omotiverade restriktioner på grund av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort som bör undanröjas.

Om kommissionen i utvärderingen drar slutsatsen att förordningens tillämpningsområde behöver ändras, kommer kommissionen samtidigt att lägga fram ett lagstiftningsförslag om detta.

Sammanfattning av promemorian Genomförande av EU:s geoblockeringsförordning (Ds 2018:24)

I promemorian lämnas förslag om bestämmelser som kompletterar EU:s geoblockeringsförordning. Det föreslås att en ny lag med kompletterande bestämmelser till förordningen ska införas.

EU:s geoblockeringsförordning syftar till att bidra till en väl fungerande inre marknad genom att förhindra omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering som direkt eller indirekt grundar sig på kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Det ska uppnås genom att EU:s geoblockeringsförordning ytterligare klargör vissa situationer där särbehandling inte kan motiveras med hänvisning till artikel 20.2 i tjänstedirektivet.

Enligt den föreslagna lagen ska en eller flera tillsynsmyndigheter utses av regeringen för att ansvara för tillsyn och efterlevnad av EU:s geoblockeringsförordning. I promemorian föreslås att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få besluta om föreskrifter rörande tillsynen. Den eller de myndigheter som ska utöva tillsyn ska även kunna ansöka om påförande av sanktionsavgift hos en förvaltningsrätt när en näringsidkare uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot EU:s geoblockeringsförordning. Avgiften ska fastställas till lägst fem tusen kronor och höst fem miljoner kronor. Sanktionsavgiften får dock inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 3 december 2018.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde och definitioner

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG (EU:s geoblockeringsförordning).

Termer och uttryck i lagen har samma betydelse som i EU:s geoblockeringsförordning.

Tillsyn

2 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn enligt artikel 7.1 i EU:s geoblockeringsförordning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillsyn enligt första stycket.

Sanktionsavgift

3 § En näringsidkare ska åläggas att betala en sanktionsavgift, om denne uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot artikel 3, 4 eller 5 i EU:s geoblockeringsförordning, i den ursprungliga lydelsen.

Avgiften tillfaller staten.

4 § Frågor om påförande av sanktionsavgift enligt 3 § prövas av förvaltningsrätt efter ansökan av tillsynsmyndigheten. Ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets tillsynsmyndigheten är belägen.

5 § Sanktionsavgiften ska fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. Årsomsättningen ska avse omsättningen närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om

årsomsättning annars saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas. Bilaga 3

Om ansökan riktas mot flera näringsidkare, ska avgiften fastställas särskilt för var och en av dem.

6 § När sanktionsavgift fastställs ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon sanktionsavgift inte dömas ut.

Avgiften får efterges eller sättas ned, om det finns synnerliga skäl för det.

7 § Sanktionsavgift får dömas ut bara om ansökan har delgetts den som anspråket riktar sig mot inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

En sanktionsavgift faller bort, om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att den vann laga kraft.

8 § Sanktionsavgifter ska betalas inom trettio dagar efter det att domen har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i domen.

Sanktionsavgifter ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer. Om en avgift inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Denna lag träder i kraft den 3 december 2018.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden över promemorian Genomförande av EU:s geoblockeringsförordning (Ds 2018:24) kommit in från Tillväxtverket, Post- och telestyrelsen, Domstolsverket, Allmänna reklamationsnämnden, Finansinspektionen, Förvaltningsrätten i Stockholm, Skatteverket, Förvaltningsrätten i Karlstad, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Stockholm, Kronofogdemyndigheten, Konsumentverket, Almega, Företagarna, Kommerskollegium, Konkursverket, Näringslivets regelnämnd (NNR), Svenska föreningen för Immaterialrätt (SFIR), Svenska Journalistförbundet, Stockholms universitet, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Copyswede och Film&TV-Producenterna.

Följande remissinstanser har avstått från att lämna synpunkter eller har inte inkommit med något yttrande: Sveriges advokatsamfund, Sveriges Kommuner och Landsting, Regelrådet, Lunds universitet, Datspelsbranschen, IFPI Sverige, IT & Telekomföretagen, LO, Modern Times Group MTG AB, Spotify, Stockholms Handelskammare, Svensk digital handel, Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (Sami), Svenska tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM), Svenska Turistföreningen, Sveriges Konsumenter, Utgivarna och Visita.